

TRANSPORT

ARBETAREN

Nr 6 2026

Val 2026

Vi tar pulsen
på riksdags-
partierna

Han får fler att gå med i facket

Moussa Mourad är en fena på
både fiske och medlemsvärvning

ALLVARLIGA BRISTER PÅ SVENSKA RASTPLATSER

Läs Transports rapport
*Yrkesförare i kläm mellan
EU-lag och svensk verklighet*

Scanna för att läsa rapporten!

TRANSPORT ARBETAREN

Svenska Transportarbetare-
förbundets medlemstidning

POSTADRESS

Box 714, 101 33 Stockholm

BESÖKSADRESS

Olof Palmes gata 31, 5 tr.

HEMSIDA

www.transportarbetaren.se

PÅ OMSLAGET

Moussa Mourad
Foto: Mattias Johansson

ANNONSER

Rabalder media,
Veronica Bengtsson
Tel: 070-296 73 81
E-post:
veronica@rabaldermedia.se

TRYCK

Stibo Complete,
Katrineholm 2026.
TS-kontrollerad upplaga: 53 400
Nästa nummer utkommer
den 24-25 september.

PRENUMERATION

250 kronor per år (10 utgåvor).
Adressändring:
Medlemmar kontaktar sin
lokalavdelning.
Icke medlemmar kan mejla
info@transportarbetaren.se.

REDAKTION

E-post: fornamn.efternamn@
transportarbetaren.se
Telefon: 010-480 30 00

**KRISTINA
SJÖBERG**
Chefredaktör/
ansvarig utgivare
(ej i tjänst)

**CHRISTINA
AHLUND**
Tf chefredaktör
& ansvarig ut-
givare/redigerare
010-480 33 05

**JOHN
ANTONSSON**
Reporter/
redigerare
010-480 33 06

**LILLY
HALLBERG**
Reporter
010-480 33 03

**DEXTER
SVÅRD HUSS**
Reporter
010-480 33 02

Korrektur: Michelle Bergman

SVERIGES TIDSKRIFTER
PUBLICISTER I SAMVERKAN

Välkommen! John Antonsson

%&!#€ idioter!

”Hoppas att de framtida bilförarna lär sig att trafiken inte är ett krig som ska utkämpas, det är en dans där vi måste följa samma takt och visa hänsyn till varandra.”

Under några veckor varje sommar är jag fri från storstaden och kastar ungar, sambo och hund i bilen och nöter asfalt och grus runt om i Sverige

Målet är resan, eller vad heter det? Jag fick i alla fall åter ”chansen” att lägga extra mycket tid på vägarna och uppleva lite av det många transportarbetare får utstå dagligen. Låt oss säga att det ledde till en inre kamp mot min road rage. Att jag gjort misstaget att sluta snusa underlättade inte.

HÄR ÄR NÅGRA saker jag stört mig på i somras, utan inbördes ordning:

→ Personer som gasar upp i 130 kilometer i timmen när det är tvåfiligt för att sedan bromsa ner till 90 när det blir en fil.

→ Galningar som kör om och trycker sig in samtidigt som 2+1-vägar smalnar av till en fil.

→ De som kör om i 150 knyck på insidan när man strax ska passera en lastbil.

→ Typerna som inte saktar ner när de kör förbi vägarbeten, trafikolyckor och strandade trafikanter på vägkanten.

→ Människor som inte förstår att bromssträckan för tunga fordon är annorlunda, och riskerar livet på sig själva och andra.

Att jag skriver den här texten på min första dag på jobbet efter semestern gör det inte bättre. Just nu kokar blodet igen.

OKEJ, NU HAR jag samlat mig. Jag försöker tänka på några bra grejer jag stött på i trafiken. De är inte lika många. Men jag tänker bland annat på den lastbilschaufför som såg till att sakta ner trafiken på E4 till 15 kilometer i timmen för att skydda bärgningsarbetare och den barnfamilj på semester som åkt på motorhaveri. Tänker också på den gång ett hav av bilar öppnade sig för en ambulans som om de var en flock av synkroniserade fiskar. Och så tänker jag faktiskt på alla de gröna övningskörningsskyltar jag stött på och hoppas att de framtida bilförarna lär sig att trafiken inte är ett krig som ska utkämpas, det är en dans där vi måste följa samma takt och visa hänsyn mot varandra.

Jag vill också passa på att skicka en fråga till er läsare som jobbar på och vid vägen: Hur påverkar medtrafikanternas beteende er på jobbet? ●

John Antonsson är reporter och redigerare på Transportarbetaren.

Nummer 6

- 3 **VÄLKOMMEN**
JOHN ANTONSSON
- 6 **VALENKÅT 2026**
Så här tycker riksdagspartierna om förslag som bland annat rör rastplatser, a-kassa och skatt för sjukskrivna.
- 10 **KRÖNIKA**
ALEXANDRA EINERSTAM
- 12 **TESLAKONFLIKTEN AVSLUTAD**
IF Metall avbryter strejken. Företaget har köpt ut strejkande fackmedlemmar.
- 14 **UBERFÖRARE HAR GÅTT SAMMAN**
Plattformsföretagets chaufförer backas av facket.
- 17 **KRÖNIKA**
DAVID ERICSSON
- 18 **SKADLIGA VIBRATIONER**
Ny modell ska minska riskerna med arbete i lastbilshyten.
- 20 **TEMA GRÄNSLÖS ARBETSMARKNAD**
EU:s regelglapp öppnar för lönedumpning – och chaufförerna betalar priset.
- 26 **VÄGSTRÄCKKAN ÖLAND**
Transportarbetaren följer öns huvudväg från fyr till fyr.
- 32 **TEKNIK & TRAFIK**
- 33 **SERIE PÅ VÄG**
Mats Källblads originalserie för Transportarbetaren.
- 34 **KULTUR TRANSPORTARBETE**
20 tavlor med motiv från arbetsliv hänger nu på avdelningskontoret i Luleå.
- 36 **FRÅGA FACKET**
- 38 **MÅNADENS MEDLEM**
Moussa Mourad har utsetts till årets medlemsvärvare i Helsingborgsavdelningen.
- 40 **MEDLEMSSIDOR**
Håll koll på vad som händer i din lokalavdelning.
- 43 **ORDFÖRANDEN HAR ORDET** TOMMY WREETH

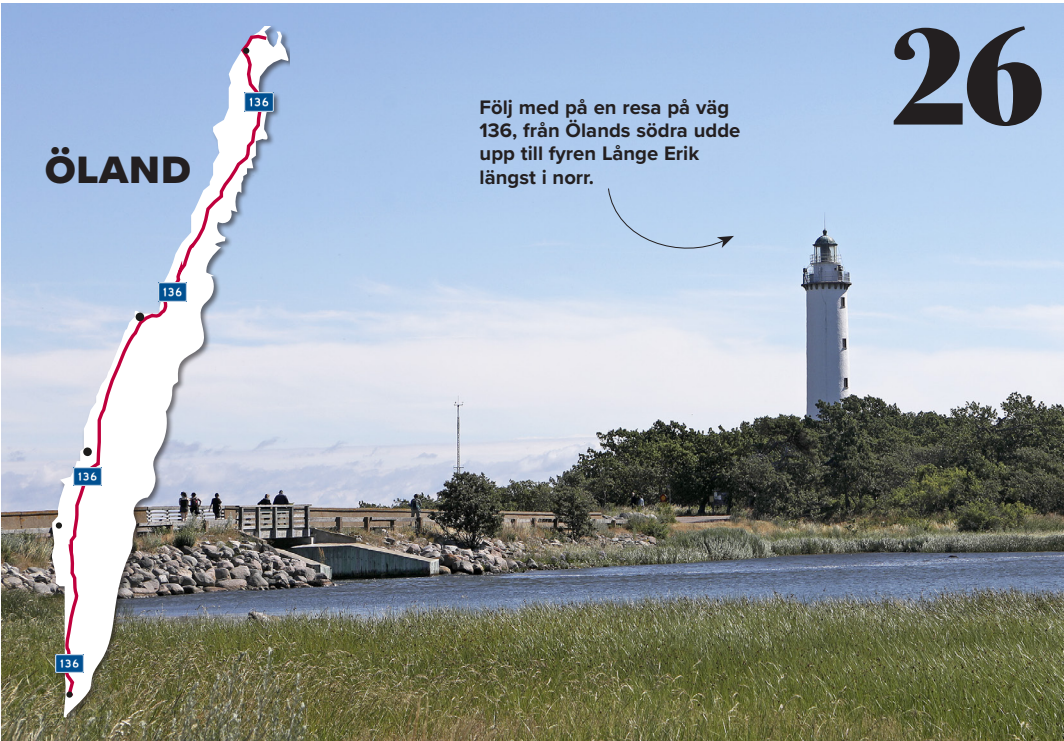

FOTO: LILLY HALLBERG

SERIETECKNARE: MATS KÄLLBLAD

ILLUSTRATION: INGRID FRÖHLICH

FOTO: MATTIAS JOHANSSON

FOTO: JUSTINA ÖSTER

SAGT PÅ WEBBEN

FOTO: SHUTTERSTOCK

Vi skrev om att Transport kickstartar arbetet med avtalsrörelsen 2027 under hösten:

”Jag tycker att chaufförslönen är alldeles för låg. Det sägs att det saknas över 400 000 chaufförer i Europa och om det ska bli fler så måste lönen bli mycket bättre.”
Wille N

”Vill ha släptillägg, har tjatat om det i flera år.”
Tommy

Simon Bergkvist och Linus Gustavsson från Transports Dalaavdelning skrev ett debattinlägg om att a-kassan är ett skydd mot lönedumpning:

”A-kassan är som ett rött skynte för högern och Centerpartiet. Församlingarna hade varit ännu större om Moderaterna fått bestämma.

Försämrade a-kassa i kombination med sämre anställningsskydd är en förrädisk blandning. Lägg därtill offentlig upphandling så blir det en farlig blandning.”

Carl

POPULÄRT PÅ WEBBEN

... den senaste månaden:

1. Vad blir det för lön 2027?
2. Kan man hyra stuga genom facket?
3. Här möts hela branschen

Debatt

När varningslampan lyser är det dags att lyssna

AI framställs ofta som lösningen på framtidens utmaningar. Vi hör om ökad produktivitet, smartare arbetsplatser och nya möjligheter. Samtidigt växer oron bland arbetstagare. Det borde inte avfärdas som teknikrädsla. Det borde tas på allvar.

När människor uttrycker oro över AI:s konsekvenser är det märkligt att svaret ofta blir att de borde vara mer positiva. Det är som att en chaufför får upp en röd varningslampa på instrumentpanelen och blir irriterad på lampan i stället för att undersöka felet.

AI och automatisering förändrar redan transport- och logistikbranschen. Arbetsuppgifter automatiseras, algoritmer används för planering och bemanning, och digitala system mäter prestationer på en detaljnivå som tidigare varit omöjlig.

TEKNIKEN KAN SKAPA säkrare arbetsplatser och effektivare verksamheter. Men den kan också användas för att övervaka anställda, öka arbetstempot och ligga till grund för arbetsrättsliga bedömningar.

Arbetsgivaren får allt större möjligheter att följa varje individs arbete i realtid. Frågan är inte om tekniken finns. Frågan är vilka regler som ska gälla när den används. Ska statistik användas som underlag vid tillsägelser eller andra arbetsrättsliga åtgärder? Och vem granskar att systemen verkligen är rättvisa?

AI påverkar inte alla grupper på arbetsmarknaden på samma sätt. Det finns också en jämställdhetsdimension. Internationell forskning visar att kvinnor i genomsnitt är mer exponerade för generativ

Delta i debatten

genom att mejla ditt debattinlägg till **redaktionen@transportarbetaren.se** (max 2000 tecken, inklusive blanksteg). Vi förbehåller oss rätten att korta och redigera insända texter. Skicka med ditt namn, din befattning och en bild på dig själv.

AI än män. Enligt internationella arbetsorganisationen ILO är kvinno-dominerade yrken nästan dubbelt så exponerade som mansdominerade.

Samtidigt väcker AI fler frågor. Vad händer med jobben när arbetsuppgifter automatiseras? Hur ska unga komma in på arbetsmarknaden när de enklare arbetsuppgifterna försvinner? Kommer tekniken att användas för bättre arbetsmiljö eller för hårdare kontroll? Vem får ta del av produktivitetsvinsterna?

Detta är inte teknikfientliga frågor. Det är fackliga frågor.

INGEN VILL STOPPA utvecklingen. AI kan skapa stora möjligheter och bidra till både ökad säkerhet och bättre arbetsmiljö. Men tekniken får aldrig bli ett verktyg för ökad kontroll utan inflytande för dem som berörs.

Fackets uppgift är inte att applådera varje ny teknisk lösning. Den är att granska konsekvenserna, ställa de obekväma frågorna och försvara medlemmarnas villkor.

För när AI används för att övervaka, mäta och bedöma människor handlar frågan inte längre bara om teknik. Den handlar om makt. Om inflytande. Om trygghet på jobbet.

När medlemmar signalerar oro är det inte ett problem som ska förklaras bort. Det är en varningssignal som ska tas på allvar. När varningslampan lyser är det inte dags för mer optimism. Det är dags att öppna motorhuven. ●

”Fackets uppgift är inte att applådera varje ny teknisk lösning. Den är att granska konsekvenserna, ställa de obekväma frågorna och försvara medlemmarnas villkor.”

SVEN SAWATZKI

Ombudsman, Svenska Transportarbetareförbundet avdelning 17 Skövde-Borås.

I en rad av valstugor står samtliga riksdagspartier vid Sergels torg i Stockholm.

Vilka får din röst?

Den 13 september är det val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Vem ska du rösta på?

Text och foto JOHN ANTONSSON

Kolla in vår valenkät på nästa uppslag. Där får riksdagspartierna ta ställning till förslag som rör rastplatser, a-kassa och skatt för sjukskrivna.

Vi på Transportarbetaren har skickat en enkät till landets riksdagspartier. Det brukar vi göra inför varje val. Det som är nytt för i år är att den är baserad på en enkät till er läsare. Partierna har förutom svarsalternativen ja, nej och delvis också haft möjlighet att skriva fritextsvar. Något som vissa partier lagt mycket energi på, och andra inte alls. Därför visar vi inte svaren här utan bara på webbversionen på transportarbetaren.se. Skanna qr-koden här intill för att komma dit.

SOM ALLTID NÄR vi skickar ut de här partienkäterna vill vi ge en uppmaning. Ta inte de här få svaren som facit, utgå i stället från dem när du fortsätter att sätta dig in i vad de olika partierna tycker och prioriterar. Tycker du att någon av de här eller en helt annan politisk fråga är viktig? Fyll huvudet med frågor och kila ner till närmsta

Alva Axewill (S).

Här kan du läsa partiernas fritextsvar på vår valenkät.

Här hittar du LO:s lista med fackliga kandidater i valet.

valstuga (eller partiernas hem-sidor). Där har du ofta möjlighet att fördjupa dig och möjlighet att göra ett informerat val. Personvalet har fått allt mindre betydelse i svenska val. Det är ytterst ovanligt att en person kryssar sig upp på listorna. Vanligtvis får den som är högst upp på listan också flest kryss.

VILL MAN KRYSSA en arbetare måste man leta ganska noga. Det har blivit allt färre arbetare på listornas valbara platser de senaste åren. En som ställer upp i valet är Alva Axewill (S) som är chaufför på Ragn-Sells i Örebro. Om henne kan du läsa på sidan 11.

På lo.se finns en lista med fackliga kandidater. Där kan man söka på vilka som ställer upp i valet i den del av landet där man bor (skanna qr-koden här bredvid). Det går också att sortera per fackförbund. Det finns till exempel 17 kandidater från Transport där.

På LO:s lista finns bara socialdemokrater. Men de flesta av de andra partierna skriver också vilken yrkestitel deras kandidater har. ●

Så här tycker riksdagspartierna	 Vänsterpartiet	 Socialdemokraterna	 Miljöpartiet	 Centerpartiet
Staten bör öka resurserna för att bekämpa oseriösa företag i transportsektorn.	Ja	Ja	Ja	Ja
Personer som började arbeta tidigt och har haft ett långt arbetsliv bör få högre pension eller bättre pensionsvillkor.	Ja	Ja	Ja	Delvis
Facket bör få större möjlighet att stoppa farligt arbete.	Ja	Ja	Ja	Nej
Avdragsrätten för fackavgiften bör återinföras.	Ja	Ja	Ja	Nej
Arbetsmiljöverket bör få ökade resurser.	Ja	Ja	Ja	Ja
Staten bör ta ansvar för att det byggs fler säkra och tillgängliga rastplatser för yrkeschaufförer.	Ja	Ja	Ja	Ja
Fler arbetslösa bör kunna få 80 procent av sin tidigare lön i ersättning i mer än 100 dagar.	Ja	Ja	Ja	Nej
Sjukskrivna och arbetslösa bör inte betala högre skatt än personer som arbetar.	Ja	Ja	Ja	Nej
Arbetskraftsinvandring bör bara tillåtas när det finns dokumenterad kompetensbrist.	Ja	Ja	Nej	Nej
Karensavdraget bör avskaffas.	Ja	Ja	Ja	Nej

”Karensen straffar dem som jobbar hårt men inte kan jobba hemifrån. Det handlar om flera tusen kronor varje år för en lastbilschaufför eller sjuksköterska. Den orättvisan vill vi ta bort.”

Socialdemokraternas svar om karensavdraget.

Digitalt röstkort

Nytt för i år är att Valmyndigheten i första hand skickar ut digitala röstkort till alla som har en digital brevlåda. Röstkortet har skickats ut mellan den 15 och 26 augusti. Fortfarande är det ungefär 2,1 miljoner väljare som får sina röstkort med posten. En annan nyhet är att man inte behöver ha med sig röstkortet till vallokalen. Det ska räcka med att gå till rätt vallokal och visa sin legitimation. ●

Så här tycker riksdagspartierna	 Liberalerna	 Kristdemokraterna	 Moderaterna	 Sverigedemokraterna
Staten bör öka resurserna för att bekämpa oseriösa företag i transportsektorn.	Ja	Ja	Ja	Ja
Personer som började arbeta tidigt och har haft ett långt arbetsliv bör få högre pension eller bättre pensionsvillkor.	Delvis	Ja	Ja	Ja
Facket bör få större möjlighet att stoppa farligt arbete.	Delvis	Delvis	Delvis	Ja
Avdragsrätten för fackavgiften bör återinföras.	Nej	Nej	Nej	Nej
Arbetsmiljöverket bör få ökade resurser.	Ja	Ja	Delvis	Ja
Staten bör ta ansvar för att det byggs fler säkra och tillgängliga rastplatser för yrkeschaufförer.	Ja	Ja	Delvis	Ja
Fler arbetslösa bör kunna få 80 procent av sin tidigare lön i ersättning i mer än 100 dagar.	Delvis	Nej	Nej	Ja
Sjukskrivna och arbetslösa bör inte betala högre skatt än personer som arbetar.	Delvis	Delvis	Delvis	Delvis
Arbetskraftsinvandring bör bara tillåtas när det finns dokumenterad kompetensbrist.	Nej	Delvis	Delvis	Ja
Karensavdraget bör avskaffas.	Nej	Nej	Nej	Delvis

”Sjukförsäkringen ska stötta när man är sjuk men också motverka överutnyttjande och fusk, vilket karensavdraget gör. Att avskaffa karensavdraget skulle kosta tiotals miljarder kronor. Om företagen ska ta kostnaden kan det leda till lägre löner och färre anställningar.”

Moderaternas svar om karensavdraget.

Ojämnt valdeltagande

Sverige har ett högt valdeltagande i internationell jämförelse. Vid förra valet röstade lite mer än 84 procent till riksdagen. Samtidigt var det drygt 80 procent som röstade i kommunvalet. I de områden av Sverige som är fattigast är det bara 58 procent som har röstat i kommunvalen. I de områden med bäst socioekonomiska förutsättningar är det 90 procent som röstar i kommunvalet. ●

FOTO: TRANSPORTSTYRELSEN

Förarutbildning för YKB förnyas

Utbildning. För närvarande pågår förändringar för att modernisera yrkesförarutbildningen. Det kommer bland annat bli möjligt med så kallat e-lärande, distansutbildning som inte är lärlarledd. Och en del av körträningen kommer att kunna göras i avancerad simulator. Förändringarna i förordningen om yrkesförarkompetens träder i kraft den 1 september. För dem som har tillstånd att bedriva YKB-utbildning kan det vara nödvändigt att uppdatera eller ansöka om ändring hos Transportstyrelsen. ●

Trafikverket kräver säkrare lastbilssläp

Vägrafrik. Nya krocktester visar att ett stärkt underkörningskydd på lastbilsars släp kan göra stor skillnad vid kollisioner. Det gäller olyckor där personbilar kör in i släp bakifrån. Testerna visar att det inte hjälper att bilen har automatisk nödbroms. Trafikverket vill därför se säkrare lastbilssläp och kommer att se över upphandlingar och möjligheterna att ställa krav på underkörningsskydd. Den svenska myndigheten har varit drivande i att genomföra krocktesterna där personbilar i hög fart kört in i både amerikanska och europeiska lastbilssläp. ●

0,2%

Så hög var inflationstakten i juli, vilket var en nedgång från juni. Förklaring till det är främst regeringens tillfälliga satsningar under 2026.

Källa: SCB

Krönika Alexandra Einerstam

Semester – en klassfråga

Semestern är slut och jag är tillbaka på jobbet. I år har sommaren varit en karta över Stockholm med omnejd: Magelungen, Drevviken, Flaten och ibland Mälaren och Östersjön. Några dagar hade vi råd att hyra bil, annars har vi tagit oss fram med cyklar, SL och SJ. Två korta utflykter blev det också: svärföräldrarnas lantställe och en kusinträff i Stegeborg. Min sommar har varit fantastisk och det här är inte en klagosång men det är heller inte en slump. Varje år planerar vi fyra veckors semester tillsammans, och frågan är inte om vi är lediga utan vad vi har råd att fylla de där veckorna med. Vi är två vuxna och två barn, min hustru är lägre tjänsteman och jag tillhör arbetarkollektivet.

LO:S RAPPORT Ingen vila, ingen ro sätter ord på en verklighet som skaver. Ungefär hälften av arbetarna (men 70 procent av tjänstemännen), har varit borta på minst en veckas semester det senaste året. 16 procent av arbetarna säger att de inte har råd med en veckas semesterresa per år (att jämföra med 5 procent av tjänstemännen). Nästan var femte arbetarkvinna saknar råd till den där veckan som många tjänstemän planerar utan att ens tänka på kostnaden.

När jag läser siffrorna ser jag inte staplar utan ansikten. Jag ser medlemmar i Transport som

”Så länge arbetare tvingas välja mellan hyra och sommarminnen har vi inget jämlikt Sommarsverige.”

jobbar på terminal, rattar buss natt efter natt eller arbetar som väktare. De som försöker få sommarpusslet att hålla ihop när arbetstiderna styrs av andras behov och inte av barnens. För dessa är ”hemester” inte en trend. Det är ett sätt att säga ”vi har inte råd” (utan att barnen behöver höra exakt hur illa det är).

RAPPORTEN VISAR ATT 14 procent av arbetarkvinnorna och 9 procent av arbetarmännen inte har råd att regelbundet delta i någon fritidsaktivitet som kostar pengar. 8 procent av arbetarkvinnorna har inte ens råd att fika med vänner en gång i månaden. I hushåll med lägst inkomster uppger 18 procent av barnen att de inte kunnat följa med kompisar på aktiviteter för att de kostat för mycket. Hur många barn har svarat ”jag var hemma hela sommaren” på frågan om vad de gjort på lovet?

På många sätt har jag och min familj det bra. Två inkomster, kollektivavtal, svärföräldrar med lantställe. Men om våra marginaler känns sköra, hur ser det då ut för den som är ensamstående med barn, timanställning eller oregelbundet körschema? Semester är med andra ord inte en privat lyxfråga. Det är en fråga om klass, kön och allas rätt till ett värdigt liv. Så länge arbetare tvingas välja mellan hyra och sommarminnen har vi inget jämlikt Sommarsverige. Vi har bara olika varianter av att hårda ut. ●

Alexandra Einerstam är väktare och skribent.

Alva Axewill vill komma in i kommunfullmäktige. I politiken vill hon vara en röst för arbetartjejer på landsbygden.

”Jag vill vara en röst för arbetartjejer på landsbygden”

Val 2026. Alva Axewill är lastbilschaufför och försöker komma in i kommunfullmäktige i Örebro. Hon vill vara en förebild genom att vara med och påverka.

Text och foto John Antonsson

Alva Axewill är förhoppningsfull inför valet. Hennes parti Socialdemokraterna har 20 mandat i Örebro kommunfullmäktige. Hon har lite politisk vana sedan innan eftersom hon suttit i bygg- och miljönämnden sedan 2024. – Det är en myndighetsnämnd där det är mycket regelstyrda beslut om bygg-, miljö- och alkoholtillstånd. Så nu är jag taggad på att komma in och ta debatten.

ALVA AXEWILL JOBBAR för Ragn-Sells och kör flakbil. – Jag kör mest farligt gods

Transportare och kandidater

Det finns ett flertal Transportmedlemmar som kandiderar till riksdag, region och kommun. Här är några av dem.

- Ombudsmannen Joakim Borg (S), Västerås, kandiderar till riksdagen.
- Flygplatsarbetaren David Berglund (S) kandiderar till kommunfullmäktige i Sigtuna.
- Stationsarbetaren Teodor Högström (S) kandiderar till kommunfullmäktige i Östersund och till sin region.
- Taxiföraren Pea Olsson (S) kandiderar till kommunfullmäktige i Mora och till sin region.
- Väktaren Sonja Chyle Kauko (S) kandiderar till kommunfullmäktige i Södertälje och till sin region.

(ADR) från företagskunder. Hon blev klar lastbilschaufför förra året och har varit med i facket sedan dess. Politiken har hon funnits i längre och har varit med i Socialdemokratiska ungdomsförbundet sedan 2023.

ERFARENHETERNA FRÅN JOBBET kommer hon att ta med sig till politiken. Det finns en lång lista på idéer. – Eftersom jag är mycket ute på vägarna är det viktigaste att det finns 24-timmarsparkeringar för ADR. Det är viktigt att det finns specialanpassade rastplatser. Jag ligger inte själv ute men jag vet att det är viktigt för mina kollegor. Även om staten har ansvar för rastplatser på Europavägarna så måste kommunerna ta ansvar för att det finns bra rastplatser på riksvägarna. ●

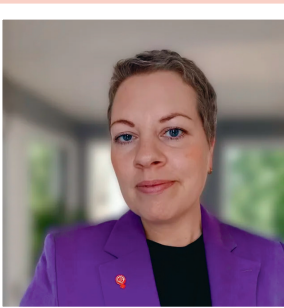

FOTO: PRIVAT

Hallå där! Johanna Bergsten

...Transportmedlem och riksdagskandidat.

Text Dexter Svärd-Huss

Varför blev du politiker? – Genom fackliga utbildningar förstod jag hur tätt fackligt engagemang och politik hänger ihop. År 2010 gick jag med i Socialdemokraterna, och med min fackliga ryggsäck kände jag mig både trygg och redo att ta steget in i politiken.

Varför tycker du att det behövs fler fackliga inom politiken? – Rent krasst så tycker jag att det är fel att människor som kanske inte har en arbetarbakgrund fattar väldigt avgörande beslut för främst våra medlemmar. Man kan inte relatera till de beslut man fattar. A-kassan eller sjukförsäkringen till exempel. Många beslut som försämrar för arbetarna i Sverige tas av människor som kanske aldrig har haft ett, ja inom citationstecken, ”vanligt arbete”.

Är det en dröm att komma in i riksdagen? – Ja, det skulle kännas otroligt hedersfullt. Johanna, 20 år, halkade fram med restaurangjobb och som tidningsbud. Att man skulle kunna göra en sådan resa. Om någon hade sagt det till mig när jag var typ 15, hade jag skrottat. ●

FOTO: WIKIPEDIA

Natoflaggan.

Svenska hamnar ska rustas för Nato

Beredskap. Svenska hamnar är en viktig del av landets Natoförsvar. En ny rapport från organisationen Lighthouse visar hur de ska förvandlas till "nationella säkerhetsnoder". Det kan handla om att hamnar utvecklar förmågan att fatta svåra beslut när resurser är knappa, till exempel att prioritera militära transporter framför civila flöden eller kommersiella avtal. Rapporten belyser även ett dilemma. Vem ska finansiera de stora investeringar som krävs i kommunalt ägda hamnar när deras funktion blir av avgörande nationellt eller allierat intresse? Förslaget är att Myndigheten för civilt försvar tar täten i arbete. ●

Taxiåkeri i konkurs

Servicetrafik. Samtliga 35 anställda på Gävle stads taxi har blivit uppsagda efter att bolaget försatts i konkurs den 5 augusti. Tidigare i somras drog Transportstyrelsen in bolagets trafiktillstånd för taxi. Som en konsekvens sa Region Gävleborg upp avtalet med taxibolaget, som i huvudsak kört samhällsbetalda resor, som färdtjänst och skolskjutsar. Regionens trafikbolag X-trafik har efter det fått styra över den upphandlade trafiken till andra företag. Gävle stads taxi var en av de större aktörerna i regionen, med 23 fordon i drift, och har i flera år kört samhällsbetalad trafik. På grund av ekonomiska problem – bland annat ökade kostnader för drivmedel – uppfyllde inte bolaget längre lagstadgade krav på ekonomiska resurser. Det fick följden att trafiktillståndet drogs in. ●

Teslakonflikten avslutas efter utköp av strejkare

FOTO: LULLY HALLBERG

Teslas anläggning i Segeltorp i början av Transports sophämtningsblockad.

Konflikt. IF Metall har dragit tillbaka alla konfliktåtgärder mot Teslas svenska dotterbolag. Det innebär att Transports sympatiåtgärder också avslutas.

Text John Antonsson

Teslastrejken är den längsta svenska arbetsmarknadskonflikten i modern tid. Men den har fått ett hastigt slut. I våras skickades många av IF Metalls medlemmar tillbaka till arbetsplatserna.

DET VAR EN del av en jojo-strategi för att göra konflikten besvärlig för företaget. Men den 13 augusti meddelade IF Metall att strejken är avbruten. Det finns inga medlemmar kvar på företaget. Tesla har nämligen köpt ut nästan alla medlemmar som strejkat.

Detta har hänt:

- Den 27 oktober 2023 bröt konflikten ut. Då varslade också Transport, som första fackförbund, om sympatiåtgärder: blockad av lossning och lastning av Teslabilar i fyra hamnar.
- Därefter utökades Transports sympatiåtgärder till att också omfatta sophämtning vid Teslas anläggningar.
- Den 13 augusti meddelar IF Metall att konflikten avbryts. Det finns knappt några medlemmar kvar.

– Vi kan konstatera att Tesla är så starka motståndare till kollektivavtal att de hellre köper ut anställda som är medlemmar i facket än att ge dem trygga villkor. Det saknar

motstycke på den svenska arbetsmarknaden – precis som Teslas systematiska strejkbryteri. De har använt metoder som varit bannlysta i Sverige sedan 1930-talet, säger IF Metalls avtalssekreterare Simon Petersson i ett pressmeddelande.

I OCH MED att strejken är överdrar Transport tillbaka sina sympatiåtgärder. Från och med den 19 augusti är hämtning av avfall på verkstäderna inte längre stoppad, inte heller lastning och lossning av bilar vid de svenska hamnarna.

– Att IF Metall avbryter konflikten utan att nå ett avtal är givetvis ett misslyckande. – Men samtidigt så förstår jag Metalls beslut. Utan medlemmar finns ingen konflikt, säger Transports ordförande Tommy Wreeth. ●

Taxiföraren Magnus Tullson pratar med taxivärden Inge Karlsson.

Taxiförare vill väcka tankar

Taxi. Hur skyddad är du om något händer på jobbet? Den frågan vill fackligt aktiva taxiförare väcka hos kollegorna utanför Stockholms centralstation.

Text och foto John Antonsson

Morgon. Måndag. Mulet. På parkeringen utanför centralstationen träffas några medlemmar från Stockholms taxi- och bussektion.

De fackligt engagerade förarna har tagit fram ett flygblad med frågan: Hur skyddad är du?

– Vi har en massa jobbiga frågor vi vill ställa till chaufförerna. Men det kan gå fort och då är det bra att skicka med något som kan väcka lite tankar – sedan ska vi komma tillbaka snart igen. Kanske i slutet av juli, säger Magnus Tullsson.

GÄNGET DELAR UPP sig. Sahir Dramme och Jarmo Pohjonen går bort till Arlanda express och Magnus blir själv en stund och packar påsar och tar ett snack med taxivärden Inge Karlsson. Magnus Tullsson kommer i gång och berättar om sina

planer. Det är snart dags att börja prata med bussförarna. Det finns många problem med trafiken för yrkesförarna i Stockholm – och med medlemsrekryteringen. De flesta medlemmarna inom taxi finns bland chaufförerna som kör enbart upphandlad servicetrafik. – Vi har sett en ökning hos flera av bolagen som kör färdtjänst- och sjukresor. Vi ser att det kommer in fler.

MEN MÅLET ÄR fler medlemmar som kör vanlig taxi. – Nu är vår primära målgrupp förarna hos Taxi Stockholm, där åkerierna ska ha kollektivavtal. Många tror att de är med i facket, men är enbart med i a-kassan. Där vill vi väcka tanken att det kan vara bra att vara med i facket. Man kan inte ringa försäkringsbolaget när något har hänt. Men målet är sedan att gå vidare till Taxi kurir och Weride. – Många tror att de har kollektivavtal, men sedan har de inte det. Jag har stött på förare som har blivit avstängda eller sjuka och fått stå helt utan lön under den tiden. ●

FACKLIGA UPPDRAG I TRANSPORT

Med ett fackligt uppdrag kan du påverka arbetsvillkor, stötta kollegor och bidra till demokrati på arbetsplatsen – samtidigt som du utvecklas i ledarskap och kommunikation.

Scanna & läs mer om fackliga uppdrag i Transport

tele radio® wireless solutions

Tack alla som besökte oss på Elmia Lastbil!

Radiostyrning till påbyggnationer

Radiostyrning till bärgare, lastväxlare och bakavlyft m.m. Unikt anpassad radiostyrning för ett mer optimerat arbete. Gör din arbetsdag mer kostnadseffektiv. Kontakta oss idag för mer information.

031-724 98 00 | www.tele-radio.com/sv

4 tycker till

Vilken är din viktigaste valfråga?

Alida Günther, slambilschaufför, Nybro:
–Vi ska ha råd att leva. Vi måste ha råd att köra till jobbet och ge våra barn mat och kläder. Pengarna ska inte bara gå till en massa måsten och sedan är det slut. Jag ser framför allt att det är viktigt att bensin- och dieselpriserna hålls ner. Alla kan inte åka kollektivt, jag måste gå tre mil till närmaste busshållplats.

Tony Devall, parkeringsvakt, Stockholm:
–Jag har inga barn själv men hör från många kollegor att skolan inte funkar bra just nu. Jag vet själv hur viktigt det är med en bra start. Jag tycker inte om barn så mycket själv men det är nästa generation av människor.

Erik Bengtsberg, busschaufför, Järvsö:
–Statusen på yrket. Annars har vi inga chaufförer kvar snart. Det är jättedålig tillväxt och det förstår jag. Folk kan ju köra lastbil och tjäna mer.

Kjell Cederlund, väktare, Stockholm:
–Beroende på vilken region du bor i så är det olika priser, behandlingar, tillgång till medicin. Det är inte alla som har lyxen att bo nära universitetssjukhus. Det stör mig att det ska vara olika mellan regionerna, det tycker jag är för jävligt.

Fem chaufförer från gruppen "Uber drivers" mötte riksdagsledamoten Kadir Kasirga (S) tillsammans med Transports Mats Andersson och Viktor Petrov på avdelningskontoret i Linköping.

Plattformarnas förare blir "arbetare utan rättigheter"

Taxi. När Uber kom till Linköping blev det först en mjukstart för förarna. I dag en inkomst svår att leva på trots orimliga arbetstider. Nu har plattformsföretagets chaufförer gått samman. Och de har stöd av facket.

Text och foto Lilly Hallberg

– Det blev inte som jag trodde. Jag jobbar sju dagar i veckan, tar ingen semester, har ingen trygghet, ingenting ... Det är en ständig oro, säger en av taxi-förarna som kör för Uber i Linköping.

HAN ÄR I mitten av juni tillsammans med fyra kollegor på Transports avdelningskontor i Östergötland. Ett par är egenföretagare, de andra anställda hos mindre åkerier. Alla arbetar på villkor i hög grad fastställda av amerikanska Uber.

Det är ombudsman Mats Andersson och Viktor Petrov, regional samordnare taxi-branschen, som tagit initiativ till mötet efter att ha blivit kontaktade av en företrädare för den växande gruppen chaufförer i Linköping beroende av arbete för Uber, som på kort tid blivit helt dominerande med upp mot 80 procent av marknaden för privatkörningar.

INBJUDEN FÖR DAGEN är riksdagsledamoten Kadir Kasirga (S), som sitter i trafikutskottet. Han har kommit för att tala om vad Socialdemokraterna vill göra om de får makten. Vänd till de fem förarna, frågar politikern: Är något särskilt ni vill trycka på som jag ska ta med mig? Och ett svar: Jämför priserna mellan vanlig taxi och Uber!
– Uber kan ju bli billigare än

med färdtjänst för vissa, och jag har hjälpt äldre med rullstol. För ett sällskap på fyra är det billigare än att ta bussen, säger en i "Ubergruppen" som har 66 förare listade.

ALLA FÖRARNAS SKULLE egentligen önska att de kunde organisera sig enligt den svenska modellen. Problemet är att det inte finns en motpart. Antingen är de som kör för Uber egna åkare eller så arbetar de för små åkerier som måste rätta sig efter det multinationella bolaget. Vilket, med Viktor Petrovs ord, gör dem till "arbetare utan rättigheter".
– Men samtidigt ser vi att det här håller på att förstöra hela branschen och vi kan inte bara låta det vara, säger Transports Viktor Petrov, som ser mötet i Linköping som en öppning för en möjlig väg framåt. ●

Med facket på ny spelplan

Taxi. I Östergötland har förare utlämnade åt Ubers app-premissier gått samman, backade av Transports lokalavdelning. Strävan efter en fungerande partsrelation inom gigekonomin fortsätter.

Text och foto Lilly Hallberg

Företrädare för taxichaufförerna träffade under sommaren Transports ordförande Tommy Wreeth och vice ordförande, Lars Mikaelsson, ombudsman Anna Erixon – ansvarig för taxiavtalet – och utredaren Pontus Blüme, som skrivit förbundets rapport *Arbetsgivar-målvakterna och det svenska plattformsarbetet*.
– Mötet bekräftade bilden av svåra livsöden. Det otäcka är att ju fler marknadsandelar plattformsföretagen tar, ju lägre ersättning får de som utför tjänsterna, säger Lars Mikaelsson.
– Det är inget fel med den

nya tekniken, felet är hur den utnyttjas.

SAMTIDIGT LYFTER HAN att plattformsföretag slagit sönder taximarknaden, som redan tidigare led av överetablering.
– I botten finns ett problem att det varit lite väl enkelt att bli taxiåkare, det är knappast en lysande affärsidé, säger Mikaelsson.
– En annan aspekt är att det är osäkert om den nya lagstiftningen på området är tillräcklig för att rätta till bristerna som leder till utnyttjande.
Den nya lagstiftningen i Sverige träder i kraft i december i år och följer EU:s plattformsdirektiv. Men det bygger på hur det ser i ut de flesta andra EU-länder, där majoriteten av gigjobbarna är egenfö-

tagare och inte anställda. Transports vice ordförande uttrycker vidare önskan om ett ökat engagemang från andra aktörer, som Biltrafikens Arbetsgivareförbund och branschorganisationen Taxiförbundet: Den svenska modellen innebär inte att facket ska

"Det är inget fel med den nya tekniken, felet är hur den utnyttjas."

lösa alla problem på arbetsmarknaden. Och när det företag som kontrollerar arbetet inte har det formella ansvaret blir det svårt för facket att över huvud taget driva krav.

Transportarbetareförbundet har förslag för att komma till rätta med plattformsföretagens upplägg, bland annat förtydligat regelverk för att skilja bemanningsföretag från underleverantörer och begränsning av att hyra in arbetskraft till företag som tecknat kollektivavtal. ●

Konkurrens mellan plattformsbolag drabbar förarna hårt. I Linköping blev det för knappt fyra år sedan möjligt att "bara ta en Uber".

Vägen till Ullared politisk fråga

Vägtrafik. Frågan om möjlig privat finansiering av vägarna som leder till Gekås i Ullared är inte ny. För 15 år sedan erbjöd lågprisvaruhusets vd att låna ut pengar till vägbyggen.
Lokalpolitiker, yrkesförare och näringsliv har länge larmat om underdimensionerade vägar till ett av landets populäraste turistmål. I en ledare i Hallands Nyheter nyligen lyfts åter frågan om Gekås kan betala upprustning av vägar.
Alternativ finansiering har blivit aktuell då regeringen gett Trafikverket i uppdrag att utreda och förbereda offentlig-privat samverkan (OPS). Men länsväg 153, som går genom Ullared, finns inte med bland de fyra vägprojekt som i första omgången pekas ut. ●

Yrkesförare körde för fort vid skolor

Trafik. Som högst uppmättes en taxi till 60 km/h när Riksförbundet M Sverige mätte hur snabbt trafiken går utanför skolor i landet.
Yrkesförare kör ofta för fort, enligt rapporten. Sämst efterlevnad har taxi, där hela 42 procent kör snabbare än tillåtna 30 km/h. Även lastbilschaufförer slarvar, 39 procent körde för snabbt vid vårens mätningar i 23 kommuner.
Riksförbundet M kräver nu att arbetsgivare tar större ansvar för att deras förare respekterar hastighetsgränserna för att skydda barnen. ●

FOTO: UDDEVALLA HAMN

Klassisk hamnkran har monterats ner

Hamn. En 57 år gammal kran har gjort sina sista lyft i Uddevalla hamn. Underhållsbehovet har varit stort och det har varit svårt att få tag i reservdelar. Kran 11, som den kallas, har redan ersatts med en 370 ton tung kran som kan hantera tre gånger så mycket gods. Hamnen har totalt åtta kranar, varav endast en riktigt gammal nu finns kvar. Bohuslänningen skriver att lokalhistoria försvinner tillsammans med kran 11 då den körts av många Uddevallabor. ●

Stor inspektion av riskfyllt arbete

Arbetsmiljö. Ras i schakt kan få katastrofala följder för arbetstagare, i värsta fall dödsfall. Därför inledde Arbetsmiljöverket en nationell inspektionsinsats i somras. Många olyckor beror på att markens stabilitet inte är tillräckligt utredd. Vibrationer från maskiner eller intilliggande trafik ökar också risken för ras. Inspektionerna pågår till och med september 2027 och kommer även omfatta anläggning av vägar och trafiksäkerhet. –Ingen ska bli sjuk, skadas eller dö av jobbet, säger projektledare Camilla Lindberg i ett pressmeddelande. ●

707
tusen personer var tillfälligt anställda under årets första kvartal.
Källa: SCB

Securitas övervakning av väktare var olaglig

Bevakning. Under två provperioder övervakade Securitas väktare i rondbilar. Det var integritetskränkande och olagligt, enligt Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Text John Antonsson

Det var i december 2024 som väktare i Örebro, Skövde, Märsta och Helsingborg fick veta att inåtvända kameror skulle filma väktarna under arbetspassen. Securitas hade startat ett pilotprojekt trots att facket protesterat. Därefter fick enskilda väktare hjälp av facket att formulera anmälningar till IMY. Under våren 2025 inleddes en tillsyn och i juni 2026 kom beslutet.

EFTERSOM ÖVERVAKNINGEN skedde under en begränsad provperiod nöjer sig IMY med att ge Securitas en reprimand. Men skriver samtidigt att brotten mot integritetsskyddslagarna hade kunnat leda till sanktionsavgifter. Transports arbetsmiljö-

ombudsman Gustaf Järsberg har jobbat med ärendet sedan 2024 och har tudelade känslor – Jag är glad att man inte får ha konstant övervakning enligt de skäl som Securitas uppgav. Skälen handlade om arbetsmiljö och försäkringar. – Sedan tycker jag att åtgärden är för svag. De bara hytter med fingret eftersom pilotprojektet är avslutat och det blir inget skadeståndsbelopp. Det tycker jag är svagt. Securitas har trots allt under flera månader övervakat och hanterat personuppgifter utan laglig grund.

Nu är fackets förhoppning att det här sätter stopp för övervakning med AI-kameror på jobbet. På UPS har ett femtiotal medlemmar anmält liknande övervakning. – Det här är en stor vinst för arbetstagares integritet på jobbet. Nu har vi ett sätt att driva ärenden på.

TRANSPORTARBETAREN HAR frågat Securitas hur bolaget

ser på IMY:s beslut och om det kommer att överklagas. Frågorna handlar också om ifall beslutet innebär att planerna på realtidsövervakning läggs på is, varför pilotprojektet fortsatte trots tidiga protester från fack och medarbetare – och vad företaget vill säga till de anställda som enligt IMY utsatts för lagstridig behandling av personuppgifter.

SECURITAS SVARAR INTE på frågorna var för sig. Nadina Rosengren, presschef på Securitas Sverige, skriver i en kommentar: – Vi välkomnar IMY:s beslut. I utvecklingen av framtidens fordon, med målet att stärka trafiksäkerheten, väger vi in flera viktiga perspektiv – där integritet är en central fråga och den fackliga dialogen en viktig del av processen. Därför informerades berörda medarbetare både inför och under projektets gång. Nu kommer vi att noggrant analysera beslutet och se hur det kan bidra till att ytterligare stärka vårt arbete framåt. ●

Krönika David Ericsson
Svensk sommar

Det har varit en underbar sommar med resor i Sverige, utflykter och ljumma utekvällar. Men mest av allt sol på varma klippor och halvkalla bad i havet. Ändå hopar sig molnen och det är inte ovädersmoln utan bilderna av brandröken från Sydeuropa som tornar upp sig. Här hemma har knappt en droppe regn fallit på hela sommaren. Skogen invid sommarhuset är knas-tertorr. Och om det börjar brinna där? Ska man ringa öns brandvårn som rycker ut med sin brandkärra efter en fyrhjuling med en halv kubikmeter vatten? Sällan har jag känt mig så maktlös mitt i sommarparadiset.

MAN MÅSTE VARA ”klimatförnekare” och likt en skräm d struts stoppa huvudet i sanden för att inte se hur luftföroreningarna påverkar klimatet. Det som nu verkar ha nått den ”tipping point” som både forskare, presidenter och ett alltmer överhettat jordklot upplyser oss om. Något det talas om är att Golfströmmen börjat sakta ner för att kanske stanna helt. Den är själva motorn i vårt vädersystem och skapar både regn på sommaren och värme på vintern så att vi inte får samma klimat som på den ryska tundran.

SÅ VAD GÖRA? två miljoner passagerare flyger varje månad från Arlanda till varmare nejder(!). Svenskar står procentuellt sett för ganska små

”Numer har vi samma klimat här som förr i exempelvis Frankrike.”

utsläpp – inom landet. Tar man med utlandsresorna hör vi till de värsta utsläpparna per capita i världen! Så varför inte stanna i Sverige och ”hemestra”? Numer har vi samma klimat här som förr i exempelvis Frankrike. Tåg är bra på semestern, att se och möta andra människor och landskap. Tåg är också miljövänligt för godstransporter. Sluta mobba järnvägen till förmån för utländska åkerier där chaufförerna knappt får någon lön och tvingas tigga mat på företagen. Tanka dieselbilar med HVO, skaffa elbil och handla lokalt. Det kostar lite mer men är en bra investering för miljön och för att i framtiden kanske slippa en brand vid stugknuten. Ingen kan göra allt men alla kan göra något. Det är bra att tänka på också när du röstar i det kommande valet. ●

David Ericsson är författare och lastbilschaufför.

Polisbil med blåljusen på. (Arkivbild.)

Hamnarbetare stoppade rattfyllto

Brott. ”Extremt full”, så beskrivs en man som körde av Polenfärjan i Ystad i somras. Det var en hamnarbetare som först lade märke till mannen och såg hur han svängde åt fel håll och nästan körde ner i havet. Tillsammans med polis lyckades hamnarbetaren stoppa mannen som då visade sig ha 2,13 promille, rapporterar Ystads Allehanda. Mannens beteende beskrivs som livsfarligt i utredningen. Han döms till en månads fängelse för grovt rattfylleri. ●

Tekla Eriksson och Cornelia Thelander.

Transport träffade unga på Elmia

Elmia. Fler unga kvinnor söker sig till transportbranschen, vilket syntes under Lastbilmässan på Elmia. Fackförbundet fanns på plats i en monter för att nå gymnasieelever med information om bland annat löner, arbetsvillkor och facklig trygghet. Utvecklingen kan bero på sociala medier, där flera kvinnliga chaufförer visar upp sin vardag i hytten. Gymnasieelever från hela landet anslöt sig till facket. –Det är ett väldigt självständigt jobb, och jag trivs med att vara självständig, säger Cornelia Thelander, 17, från Skurup. ●

Nya kunskaper om farliga vibrationer i förarhytten

Arbetsmiljö. Forskaren Jens Wahlström har kartlagt timmerbilsförare utsatthet för vibrationer och långvarigt stillasittande arbete. En ny modell ska minska riskerna för ohälsa.

Text Lilly Hallberg

Jens Wahlström
Foto: Linda Harling, Afa

Ryggproblem, diskbräck, kronisk värk som till slut sätter stopp för arbete i yrket – ”alla” vet att gropiga vägar och dåligt dämpande eller felinställda förarstolar kan leda till problem. Men kunskapen har varit relativt låg när det gäller helkroppsvibrationer, som framför allt drabbar lastbilschaufförer, bussförare och förare av fordon inom byggbranschen och skogsindustrin. Helkroppsvibrationer ger smärta i ländrygg, axlar och nacke. Värst utsatta är förare i norra Sverige vintertid. Det visar en undersökning genomförd 2012 inom ramen för ett EU-projekt om vibrationsskador.

– Jag läste om helkroppsvibrationer i Transportarbetaren och det var väldigt intressant. För mig särskilt beskrivningarna av vägförhållandena i Norrland och artikeln om chauffören Johan. Och det är ett område som är undergransat, säger Jens Wahlström som är lektor vid Umeå universitet, institutionen för epidemiologi och global hälsa.

Han har i sin forskning fokus på arbetsmiljö. Bland annat områden som ergonomi, organisation, kyla och vibrationer.

– Jag sökte mer uppgifter men det fanns knappt några fakta när det gällde gruppen timmerbilschaufförer.

HÖSTEN 2021 skrev Transportarbetaren om helkroppsvibrationer i två nummer. Där berättade chauffören ”Johan” om hur han försökt få åkaren att byta ut den skakiga förarstolen, men blivit nekad. Han fortsatte arbetet tills kroppen sa stopp och det inte gick längre. Men även om vibrationsskador klassas som arbetssjukdom tvingades Johan också kämpa för att bevisa att hans kroniska

Om mätningarna

Mätmetoden som använts i det aktuella projektet innebär att en liten accelerometer, fäst på gummiplatta på sätet, vid körning är kopplad till mätinstrument.

Kroppens rörelser analyseras sedan med algoritmer för att identifiera när föraren utsätts för fordonens vibrationer.

Gränsvärden, ”exponeringsgränsen”, för olika slags vibrationer i arbetslivet är satta utifrån daglig exponering under åtta timmar.

värk orsakats av just vibrationerna. Det krävs för att kunna få ersättning från Försäkringskassan.

Förare av timmerbilar tillbringar en stor del av arbetstiden stillasittande i hytten och utsätts samtidigt för helkroppsvibrationer i fordonen. Kombinationen gör att de är dubbelt utsatta – vibrationerna ökar risken för värk i rygg och nacke, stillasittandet ökar risken för hjärt-kärlsjukdom och diabetes.

– I våra mätningar överskreds inte gränsvärdet för tillåten exponering, utan låg tryggt en bit under. Däremot såg vi att de flesta överskred insatsvärdet, säger Wahlström.

VIBRATIONER KAN VARA skadliga även under gränsvärdet, ”exponeringsgränsen”, som är olaglig att överskrida. Särskilt gäller det vid slag eller stötar, som vid körning på gropig väg. Därför använder sig Arbetsmiljöverket av två värden: gränsvärde och insatsvärde.

Tidigare forskning har visat att yrkesförare kan ha ökad risk för muskuloskeletala besvär; värk eller stelhet i muskler, leder, senor, ligament eller skelettet och även andra hälsoproblem.

Under projektet har sambandet mellan vibrationer och besvär blivit tydligare, enligt Jens Wahlström. Ökad kunskap är centralt för det förebyggande arbetsmiljöarbetet i transportbranschen.

– Företagen behöver hjälp med riskbedömning och förslag på åtgärder. ●

Transportarbetaren skrev 2021 om helkroppsvibrationer i två nummer. Bland annat berättade chauffören Johan, som drabbats av kronisk värk, hur han försökt få åkaren att byta ut den skakiga förarstolen men blivit nekad. (Faksimil från nummer 9 2021.)

Forskningsprojektet fick pengar från Afa

Arbetsmiljö. Projektet vid Umeå universitet är finansierat med stöd av Afa försäkring, som årligen bidrar med 150 miljoner kronor till forskning inom arbetsmiljö och hälsa.

Text Lilly Hallberg

Jens Wahlström tilldelades år 2022 medel för ett forskningsprojekt där helkroppsvibration var ett fokus, andra långva-

rigt stillasittande arbeten och hur arbetsmiljöarbete ser ut i mindre transportföretag inom skogsnäringen.

Ett syfte har varit att öka kunskapen om arbetsmiljö, hälsa och levnadsvanor hos timmerbilsförare. Projektet avslutades i december förra året.

FORSKNINGEN HAR GJORTS i samarbete med sex företag i transportbranschen i norra

delen av landet. 73 förare har deltagit i studien, varav fem var kvinnor. Projektet var ursprungligen planerat som ett samskapande projekt men då flera av företagen inte deltog i hela processen kom tonvikten att hamna på kartläggning.

Förutom mätningar genomfördes en enkät om hälsa och arbete. Både förare och arbetsledare intervjuades också för att få en klarare bild av hur

arbetsmiljöarbetet fungerade i praktiken.

RESULTATEN VISAR ATT många förare hade problem med smärta. Många rapporterade också liten fysisk aktivitet utanför arbetet samt övervikt. Arbetet innebar att timmerbilsförarna en stor del av arbetsdagen var stillasittande och att nattsömnerna var relativt kort. Intervjuerna som gjordes visade att

Om vibrationer

Vibrationer är fram- och tillbakagående rörelser och stötar hos fasta föremål, som maskiner och fordon. De delas vanligen upp i helkroppsvibrationer och hand- och armvibrationer.

Hög exponering under en längre tid kan medföra risker för ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren är skyldig att förebygga och göra riskbedömningar. Som åtgärder för att minska problem lyfter Arbetsmiljöverket anpassad hastighet på dåligt underhållna vägar, individuellt anpassad dämpning av förarsäten och att vibrationer vägs in vid köp av nya fordon.

säkerhetsrisker ofta hanterades i det dagliga arbetslivet. Men att det också ofta brast när det gällde ett systematiskt arbetsmiljöarbete på mindre företag.

Hela rapporten finns att ladda ned från Afa försäkrings forskningsarkiv (skanna qr-koden). ●

Vägen till lönedumpning

Att använda brevlådeföretag och kedjor av underleverantörer är kända sätt att dumpa priser på fraktmarknaden. Men EU:s splittade regelverk möjliggör social dumpning på ett lättare vis.

Text **HANNA STRÖMBOM** Illustration **INGRID FRÖHLICH**

Nederländska KLG Europe erbjuder frakt till och från Sverige och har hög svansföring som arbetsgivare.

På sin hemsida kallar de sig ett företag med "family values" och företaget grundades redan 1918, fast i dag är huvudägaren Sinotrans som ägs av den kinesiska staten.

På dotterbolaget KLG truckings undersajt är huvudbudskapet "en modern fordonsflotta till lägsta kostnad". I praktiken innebär det att en rumänsk chef i Rumänien anställer rumänska chaufförer som liksom klassiska sjömän far till Västeuropa för att arbeta veckor i sträck. KLG trucking kör också åt bland andra danska transport- och logistikjätten DSV.

TRANSPORTARBETAREN HAR VARIT i kontakt med flera chaufförer som vittnar om dåliga arbetsvillkor och konsekventa brott mot körregler, men ingen av dem vågar uttala sig i media om hur det fungerar.

– De blir ombedda att skriva under ett extra papper om att informationen i företaget är strikt konfidentiell och att de inte borde låta tredje part, som media, ta del av det. Annars kan de bli ansvariga att betala någon form av ersättning direkt till företaget. Utan att gå till domstol behöver de betala ett stort belopp, säger Elena Frandes på det rumänska transportfacket Sindicatul lucrătorilor din transporturi (SLT).

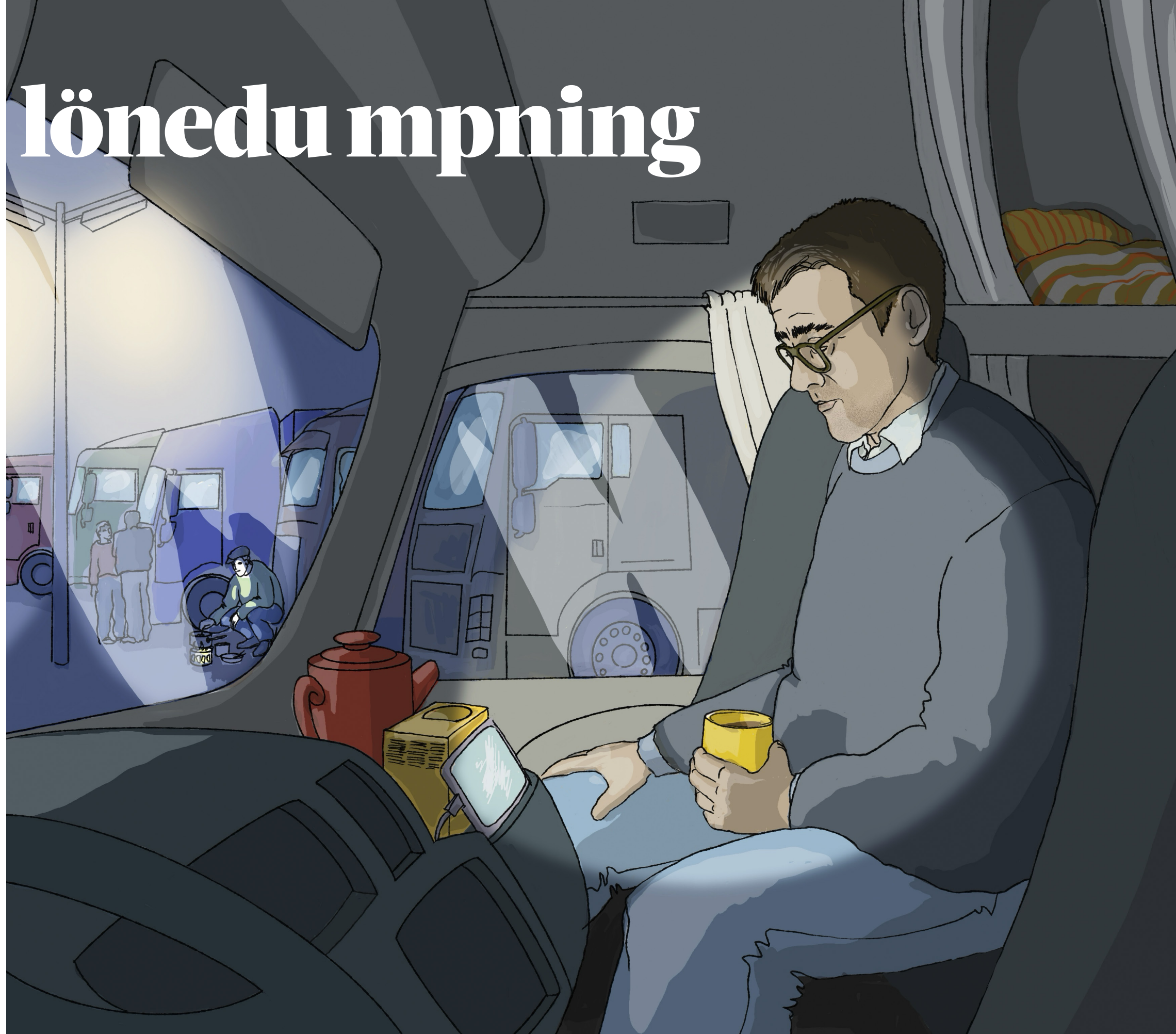
Fackförbundet kan både bekräfta de uppgifter vi fått, samt summera situationen i stort.

– Tyvärr är det ganska vanligt att man inte respek-

Elena Frandes

FOTO: LENA BLOMQUIST

”Under rättegången har företaget frågat flera gånger för att få veta namnen på alla som är medlemmar i facket. De insisterade på att de borde veta exakt vem som är medlem i vårt förbund.

Rumänska transportfacket SLT:s ordförande Elena Frandes.

Elena Frandes är ordförande i det rumänska transportfacket SLT, Sindicatul lucrătorilor din transporturi.

FOTO: PRESSBILD SLT

terar deras vilotid, säger Elena Frandes som fått veta att KLG truckings förare förses med ett särskilt kort för att betala de böter som uppkommer när de får böter för att de bryter mot reglerna.

FÖRETAGET HAR OCKSÅ låtit förarna skriva på ett ansvarsövertagande för bil och utrustning. När saker blir skadade dras det på den egna ersättningen.

Vi presenterar kritiken och våra frågor för KLG Europe, men de hänvisar allt till KLG trucking. Deras företrädare menar i sin tur att de anställda visst får tala med journalister, men har själva en annan bild av situationen än den vi fått till oss av SLT och anställda.

KLG truckings representant, disponenten Catalin Nestianu, skriver att avdrag visst görs för skadad utrustning, men inte på själva lönen, bara från den bonus som utgör del av ersättningen.

– Det är en belöning för goda resultat, inte ett straff – och ansvar för eventuella skador gäller endast under de villkor som anges i lag, säger han.

VI HAR FÅTT samstämmiga uppgifter om att chaufförerna inte blir utstationerade, trots att en del arbetat åt företaget i många år och enbart kört med bas i Nederländerna. Lönerna är betydligt lägre än för dem som kör för andra KLG-företag, ungefär 1 000 euro i månaden.

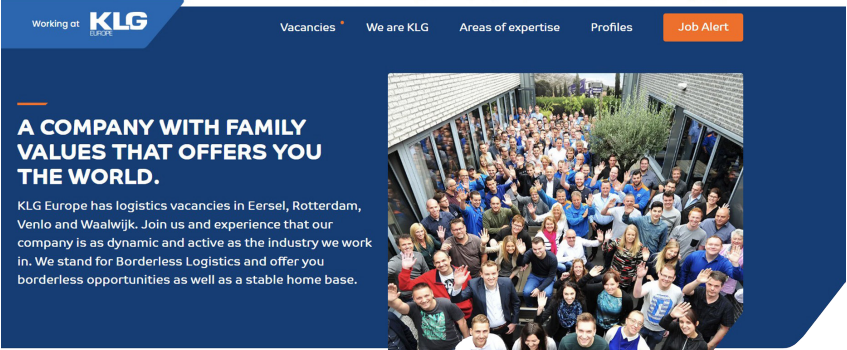
För att undvika att röja någon anställd sparar vi på detaljer, men flera vittnar om att företaget konstruerat praktikaliteter så att förarna i praktiken bor i sina lastbilar.

– Förares vil- och boendeförhållanden är tydligt reglerade på europeisk nivå, och det är en ram vi tar på största allvar, säger Catalin Nestianu och tillägger att SLT inte lyft frågan med företaget.

DEN RUMÄNSKA FACKFÖRENINGSRÖRELSEN i branschen är svag men SLT lyckades ändå värva tillräckligt många medlemmar för att få rätt att teckna kollektivavtal åt dem.

KLG truckings Catalin Nestianu menar att de följer gällande regelverk och förklarar varför de tog frågan till domstol.

– Rättegången handlade om en specifik juridisk fråga: att verifiera om den juridiska tröskeln för

Trevligt. På sin hemsida flaggar KLG Europe med familjevärderingar och sina många förgreningar. Frågorna om lönedumping hänvisas dock uteslutande till KLG trucking i Rumänien.

representativitet var uppfylld, eftersom vi hade indikationer på att det erforderliga antalet medlemmar inte hade nåtts. Det var naturligt att söka klarhet i detta genom juridiska medel innan vi gick vidare. Förfarandet är avslutat, och för oss förblir dialogen med våra anställda öppen, säger han.

PROCESSEN FÖR SLT pausades och i över ett år låg frågan i det rumänska domstolsväsendet innan en, trots allt överraskande snabb, dom föll. Fackförbundet gavs rätt, men flera fackliga företrädare har lämnat under tiden och nu står de ändå på ruta noll för att kunna börja förhandlingarna om kollektivavtal.

– Under rättegången har företaget frågat flera gånger för att få veta namnen på alla som är medlemmar i facket. De insisterade på att de borde veta exakt vem som är medlem i vårt förbund, säger SLT:s Elena Frandes.

Varför tror du att de gör så?

– För att sätta press, för att vidta några straffåtgärder. Detta är också noterat i det slutliga domstolsbeslutet.

UNDER VÅREN 2026 menar KLG trucking, liksom italienska Gruber och ett österrikiskt företag som SLT försöker arbeta mot, att de inte har tillräckligt med resurser för att höja några löner för Syndicats förare.

Värt att notera är att KLG Europe gärna summerar sina siffror för sina samtliga bolag och själva redovisar att de under 2025 omsatte 325 miljoner euro, alltså över 3,5 miljarder svenska kronor.

Hur kan ett företag av KLG:s storlek mena att det inte finns pengar?

– Vi förstår varför den här frågan dyker upp, och vi tar den på allvar. Lönerna för KLG trucking SRL:s anställda sätts i relation till resultaten för detta rumänska företag – inte siffrorna för KLG-koncernen, som är en separat enhet. Det handlar inte om ovilja, utan om de verkliga ekonomiska begränsningarna hos det företag som anställer dessa förare. Samtidigt har våra kollegors inkomster ökat stadigt, och dialogen om lönevillkor är fortsatt öppen, säger Catalin Nestianu. ●

Städdag. Bolaget menar att de erbjuder allt de förutsätts, men många anställda hos KLG trucking måste i praktiken måste leva i sin hytt även när de har veckovila. Då samtliga anställda vi varit i kontakt med vill förbli anonyma är bilden en genrebild från en av Europas många helgbostäder.

FOTO: HANNA STRÖMBOM

FOTO: HANNA STRÖMBOM

FOTO: SHUTTERSTOCK

Union? Trots mobilitetspaket och andra framsteg så fortgår striden där arbetsvillkor viktas mot företagens önskan om pressade priser och vinstmarginal. Regel-

verket är snårigt och förutsättningarna avgörs i domstolar runt om i Europa.

Snårskog av regelverk ger glapp i systemet

Lagstiftning. Fri rörlighet öppnar arbetsmarknaden både för arbetstillfällen och lönedumpning.
– Tyvärr lyser kollektiva arbetsrättsregler med sin frånvaro inom EU. De är väldigt svåra att driva igenom, säger Erik Sinander som är expert på arbetsrätt.

Text Hanna Strömbom

Erik Sinander är docent i internationell privaträtt och kallar juridiken för ”exceptionellt komplicerad”. Han guidar oss genom den snårskog av regelverk som ger glapp i systemet. Medan mycket annat är gränsöverskridande så är den kollektiva arbetsrätten nationell.
– Min uppfattning är att de länder som förlitat sig på en kollektiv arbetsmarknadsmodell i möjligaste mån har försökt skjuta ifrån sig

Erik Sinander
FOTO: PRESSBILD

EU-rätten och försökt att så att säga ”bevara Sverige svenskt”. Men det har ju börjat visa sig att det inte går, för att få till lösningar på en kollektiv nivå måste man tänka för hela EU.
Saknad enighet är långt ifrån det enda problemet. Att fri etableringsrätt innebär big business i att starta företag i ett land och bemanningsföretag i ett annat är vanligt, inte minst inom flygbranschen. Och att rättvisans kvarnar maler långsamt i till exempel Rumänien är inte en EU-fråga, men för den som är ute efter att maximera vinst blir skillnaden mellan europeiska regelverk och resurser ett smörgåsbord.
I DEN SÄMSTA av världar kolliderar också regelsystemen så att det är svårt även för experterna att avgöra vad som gäller. Ett antal framsteg på det arbetsrättsliga området har försökt bestridas av olika länder, men Erik Sinander ser positivt på att man trots

”För att få till lösningar på en kollektiv nivå måste man tänka för hela EU.”

Erik Sinander.

allt lyckades komma överens om mobilitetspaketet. Kritiker menar att paketet är välment, men relativt lätt att strunta i. Systemet kan ännu användas för att motivera varför förare inte ska utstationeras, åtminstone tills den eventuella rättsprocessen är klar.
Erik Sinander har bland annat kritiserat EU:s lagvalsregler för att de är osäkra. Han menar att argumentet ”närmare anknytning” används för att välja det lands regler som innebär högre lönsamhet för arbetsgivaren. När företaget och den anställda hamnar i en ord mot ord-situation måste frågan avgöras i domstol. Det kräver till att börja med ett visst mod hos individen och därtill resurser och uppbackning, gärna i form av ett starkt fackförbund.
– Då blir insatserna plötsligt höga, säger han.
– Och i vissa länder kan det vara så att fackförbund inte ens har ett sådant mandat. ●

Häng med i EU-tugget!

Lagvalsregler

Inom internationell privaträtt finns gemensamma regler för vilket lands rätt som ska tillämpas. Man får välja vilken lag som ska tillämpas, men det finns skyddsbestämmelser mot att avtala bort reglerna från det land där man vanligtvis utför sitt arbete.

Positiv lagstiftning

Transportsektorn är speciell på så sätt att den kräver att varje land måste lagstifta om den. För att reda ut standard har det krävts ett antal pilotfall.

Mobilitetspaketet

Samlingsnamn för ett antal regler som syftar till att ge yrkesförare bättre arbetsvillkor, mer rättvis konkurrens och ökad säkerhet på vägarna. Involverar olika typer av tillstånd, kör- och vilotider, regler om färdskrivare med mera.

Rom I-förordningen

Ska avgöra vilken av parternas lagstiftning som ska följas. Parterna kan välja själva, så länge det inte direkt strider mot lagen i det andra landet. Om parterna inte valt så gäller lagen i det land där utföraren har sin vanliga vistelseort.

Skatterätten

Berörs inte av EU-lagstiftning utan är helt nationell.

Brysselförordningen

Bestämmer vilken domstol som får avgöra vad.

Vägledande fall

Lavaldomen är kanske den mest namnkunniga. Gruberdomen är en annan.

Från spets till spets. Sveriges högsta fyr (41,6 meter) Långe Jan står längst ned på Ölands södra udde...

... och på öns stora grund och norra udde står 32 meter höga Långe Erik (byggd av kalksten) och spejar ut över havet.

LÄNSVÄG 136

Öland från fyr till fyr

Över karg alvarmark, genom heta semesterorten, bakom husvagnskaravaner, förbi slott och stugor – vi tog Ölands huvudväg i juli.

Text och foto LILLY HALLBERG

Vägen löper längs hela den avlånga ön, som många förknippar med sommar och sol, camping och kanske kvarnar. Säsongsvariationen är stor när det kommer till trafiktäthet på 136:an på Ölands största trafikled. Särskilt i juli är risken för köbildning stor. I huvudsak är länsvägen dragen på den västra sidan av ön. Norr om Borgholm ansluter väg 925 som går på östra sidan, från Ottenby i söder. På den är det betydligt färre husvagnar och husbilar sommartid, men fler traktorer och jordbruksfordon. Men året runt är väg 136 viktig för de allt fler som pendlar till arbete på fastlandet.

PÅ OKQ8:S SERVICESTATION i Borgholm, ”Ölands huvudstad”, är det den första lördagen i juli en jämn ström av fordon som ska tankas. Turistsäsongen har kommit i gång på allvar. – Fast först nästa vecka börjar egentligen det värsta – eller bästa, rättare sagt, säger Melker Thorén i kassan. Liksom kollegan på stationen, Marcus Henningsson, uppskattar han att arbeta på sommaren när trycket är högt. Marcus har jobbat i 14 år på sin nuvarande arbetsplats och lika länge på den tidigare, Statoil. Melker har gjort sin första vinter på stationen i Borgholm, men har tidigare jobbat här flera somrar.

Kommande vecka väntas alltså den stora anstormningen. Den 14 juli firas kronprinsessan Victorias födelsedag traditionsenligt på Solliden. Med åren har firandet svällt ut och sker under flera dagar, med kunglig kortege genom staden och utnämmandet av Årets ölänning. Och konserter med kända artister, i år väntas bland andra Petra Marklund och The Ark. **TURISTERNA SKÖTER SIG** över lag bra, tycker killarna som för tillfället arbetar inne i butiken. – Fast lördagar och söndagar i juli mellan 11 och 15 drar man sig ju för att åka in till Kalmar, säger Marcus. När det är stugbyttardagar kryper trafiken ofta ned till Ölandsbron. En kund som har problem med laddning vid en av stationens elstolpar vänder sig till Marcus, som följer med ut och kollar. Det är rätt vanligt att det blir problem med stolparna och mer svåra, tekniska problem måste lösas via support från ansvarigt företag i Tyskland. – På ställen med många stolpar märks det ju inte av så mycket, men vi har bara två. Fast oftast är det problem med bilarna... säger Marcus Henningsson. Ute bland pumparna är det en särskild fälla för husbilar. Under våren och under Ölands skördefest,

Länsväg 136
→ Väg 136 är Ölands största väg och sträcker sig 144 kilometer från söder till norr.
→ Löper i huvudsak på öns västra sida och passerar från Ottenby bland annat Degerhamn, Färjestaden, Borgholm och Löttorp fram till Byxelkrok.
→ Den korta förlängningen till öns nordligaste by, Nabbelund, blev klar i början av 1990-talet.

Melker Thorén och Marcus Henningsson på OKQ8:s servicestation i Borgholm.

Stora Frö, söder om Mörbylånga, är en välbevarad radby – gårdarna ligger på rad längs vägen. Byggtraditionen har medeltida ursprung. Då delades marken upp dels i bytomter, dels i utmark för bete. Tomternas bredd mot bygatan motsvarar gårdens andelar i byn.

sista veckan i september, uppskattar Marcus att närmare 80 procent av de kunder som tankar kommer i husbil. **LÄNGST I SÖDER**, på Ölands södra udde, är det också många som kommit i husbil. Och en hel del fågel-skådare även i juli. Den smala vägen ut mot fyren Långe Jan går över betesmark där får och kor strövar fritt och ofta på vägbanan. 136:an börjar egentligen i samhället Ottenby. Vägen norrut passerar förbi i stort sett trädlös hed där berggrunden bara täcks av ett tunt jordlager. Sådan alvarmark finns på flera håll på Öland, även i norr. Stora alvaret på södra Öland – 37 kilometer långt och 15 kilometer brett – utgör en femtedel av öns totala yta. Det ingår i Södra Ölands odlingslandskap, som getts status som världsarv av FN-organet Unesco. Världsarvsområdet omfattar såväl odlade och betade marker som byar, fornborgar och sjömark. I området finns jordar som tillhör Sveriges bördigaste, som Mörbylångadalen, och karg hedmark. Under medeltiden uppfördes så kallade radbyar här, efter principen att tomternas bredd mot bygatan motsvarade gårdens andelar i byn.

Mellan Köpingsvik och Löttorp går det att få syn på kameler och lamadjur över alvarsmarken. Kamelranchen Ormöga, som startades 1991 av Bengt Erlingsson, är i dag Nordens största. Besökare erbjuds att ta en ledsagad ritt runt ranchen.

Sandstranden i kustbyn Byxelkrok i början av juli.

Slottsruinen i Borgholm tornar upp sig söder om staden och är i dag en av de stora turistattraktionerna, med en rad evenemang och konserter. Men något slott blev aldrig färdigställt. En brand år 1805 ödelade slutligen bygget som kommit av sig redan hundra år tidigare.

Öland har över 350 kvarnar. Störst är den i kustbyn Sandvik, och inte bara på ön utan i hela Norden – kvarnen syns på långt håll för den som närmar sig från sjösidan.

I höjd med Mörbylånga är en lastbil parkerad ute på fältet. Det är bråda tider för jordgubbsplockarna. Ingen har tid att prata. ”Ölandsgubbarna” ska lastas och fraktas i väg till fastlandet. På vägen passerar en annan lastbil, med Ölandspotatis i lasten.

I hamnen i Färjestaden anlöper åter färjor, men bara sommartid och bara för passagerare och cyklar. Den ordinarie färjetrafiken lades ned efter att Ölandsbron stod färdig år 1972 och detsamma gäller trafiken från Stora Rör till Revsudden där Kalmar-sund är som smalast.

FÖR FÄRJESTADEN HAR bron inneburit ett uppsving och orten är numera den största på ön. En regnig sommardag är det fullt med folk både inne i shoppingcentret och på parkeringen utanför.

Färden fortsätter norrut, upp mot Borgholm. På långt håll över heden syns slottsruinen, som är en av öns stora turistattraktioner med guidning, olika utställningar och konserter. Det kungliga slottet blev aldrig färdigställt. År 1805 brann bygget som då hade fått stå och förfalla i över hundra år.

Dagens kungafamiljs sommarbostad, Solliden, ligger betydligt mer inbäddad i grönska i närheten av ruinen. Det är kungens privata egendom men alla kan njuta av de vackra parkerna och trädgården som omger den slottsliknande villan som uppfördes i början av 1900-talet. Redan då hade turismen börjat ta fart.

1864 fick staden status som kurort. Luften ansågs hälsosam och välsituerade besökare från hela landet kom hit, oftast med båt.

Fortfarande lever Borgholm upp om somrarna men än mer fart är det kanske norr om staden, i Köpingsvik. Vägen skär rakt igenom samhället. Campingar och stugbyar ligger med vattnet och restauranger, affärer, kroppkakebodas och butiker på båda sidor. Flera allvarliga olyckor har inträffat här och Trafikverket utreder för närvarande att bygga en gång- och cykeltunnel under väg 136 på sträckan.

OCKSÅ I NORR är landskapet sedan till stora delar öppet och präglat av vidsträckt fält med odling. På ett par ställen har vinstockarna etablerat sig. Sedan den 1 juni förra året är gårdsförsäljning av vin tillåten, men det är villkorat: Bara några få flaskor per person och kombinerat med ett ”kunskaps-höjande besöksarrangemang” på minst 30 minuter. Systembolagen på ön har också försäljning av lokalt producerat vin.

På Öland finns fler än 350 bevarade väderkvarnar. Den största ligger i kustbyn Sandvik och är också en

av världens största kvarnar. Det är möjligt att gå upp i den 26 meter höga byggnaden. Nere på markplan är det i dag restaurang, som bland annat serverar kroppkakor och öländsk lufsa, ett slags potatispannkaka med bacon.

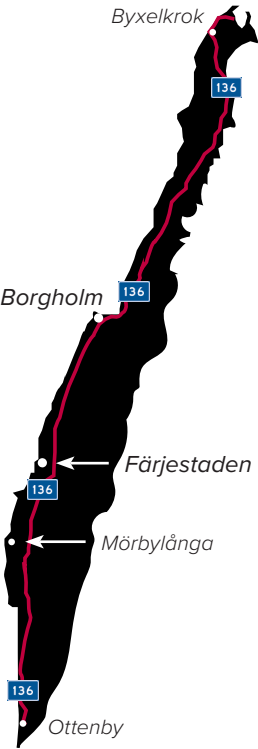
HÅR I NORR är Öland som smalast och havet synligt på båda sidor om vägen. Från Löttorp löper 136:an delvis genom barrskog. Åt öster ligger Bödabukten, ”Ölands riviera”, med en nära två mil lång sandstrand.

Längre upp finns Trollskogen med förvridna, krumma tallar. Men vår väg sticker av mot Byxelkrok som ligger mot fastlandet. Också ”Kroken” har sandstrand. De gamla sjöbodarna används som matställen och butiker sommartid och juni-augusti är det färjeförbindelse till Oskarshamn två gånger per dag.

Byxelkrok var länge väg 136:s norra slutdestination men vägen är förlängd till Nabbelund, strax söder om Ölands norra udde med fyren Långe Erik. ●

Sommartid finns färjeförbindelse mellan Byxelkrok och Oskarshamn. Överfarten med Solkusten tar ungefär två timmar.

Öland

- Är Sveriges minsta landskap och näst största ö, sedan 1972 med fast förbindelse till fastlandet genom Ölandsbron (6 072 meter lång) över Kalmarsund.
- Ön är 137 kilometer lång från spets till spets och som bredest 16 kilometer.
- Har i dag knappt 27 000 permanent boende i de två kommunerna Mörbylånga och Borgholm sammanlagt, sommartid vistas ofta tio gånger så många på ön.
- Färjestaden, nära brofästet, är i dag den största orten.

Motorvägen klipptes helt av i höjd med Stenungsundsmotet natten till den 23 september 2023. Vägen var under en tid helt avstängd och leddes om på riksväg 650. (Arkivbild.)

Två åtalas för katastrofala jordskredet i Stenungsund

Trafik. Natten till den 23 september 2023 rasade stora delar av E6:an i höjd med Stenungsund. Nu har två personer åtalats för att ha orsakat jordskredet.

Text Lilly Hallberg

Åtalet gäller grov allmänfarlig vårdslöshet och grovt vållande till kroppsskada samt otillåten miljöverksamhet. Ett tjugotal personer befann sig i området när skredet inträffade. Tre personer som körde på motorvägen fick föras till sjukhus efter att deras bilar dragits med.

JORDSKREDET ORSAKADE ÄVEN stora skador i miljön och i infrastrukturen. E6:an fick stängas av under nästan ett år och trafiken leddes om på mindre vägar, vilket framför allt drabbade tunga transporter. Även den gamla motorvägen klipptes helt av genom jordskredet.

I juli nästan tre år senare har markägaren och entreprenören, som utförde markarbeten öster om Stenungsunds tätort, åtalats vid Uddevalla tingsrätt.

Enligt chefsåklagare Daniel Veivo Pettersson, som lett förundersök-

ningen, har de tillsammans och i samförstånd av oaktsamhet förorsakat jordskredet.

– Oaktsamheten har bestått i att de tilltalade har låtit transportera och lägga upp mer schaktmassor än vad marken klarat av att bära, varvid marken givit vika och ett jordskred har satts i gång, säger han i ett pressmeddelande från Åklagarmyndigheten.

UTREDNINGEN VISAR ATT schaktmassor har lagts utanför det område som beviljats tillstånd för. Dessutom har belastningen överskridits med fyra gånger den tillåtna enligt detaljplanen.

– Brotten är att anse som grova eftersom de tilltalade åsidosatt akt-samhetsbestämmelser. Handlandet har inneburit en stor fara för annans liv och egendom. Jordskredet har fått stor negativ påverkan på samhället, säger åklagaren Daniel Veivo Pettersson.

Han yrkar på företagsbot på 7,9 miljoner var för de två företag som haft verksamhet på platsen. För den ena åtalade yrkar åklagaren dessutom på näringsförbud. ●

Nytt om forskning

1 Långa uppehåll mellan måltiderna kan leda till snabbare utveckling av kroniska sjukdomar hos äldre, visar en ny studie från Karolinska institutet.

– Mycket av forskningen om fasta har genomförts på yngre eller medelålders personer. Våra resultat tyder på att sambanden kan se annorlunda ut hos äldre, särskilt hos de allra äldsta, säger Adrián Carballo Casla, forskare, i ett pressmeddelande.

2 Antalet allvarliga olyckor med elsparkcykel har varit oproportionerligt många. Därför har Chalmers och Trafikverket tittat på orsakerna bakom olyckorna. I nästan hälften av de dödliga olyckorna var den som körde berusad och ingen av de omkomna bar hjälm.

I debatten har det ofta låtit som att uthyrarna bär ett stort ansvar för olyckorna. Men forskarna kan nu visa att kritiken är delvis missriktad. Närmare nio av tio av de alkoholrelaterade dödsfallen på elsparkcykel skedde med privatägda cyklar.

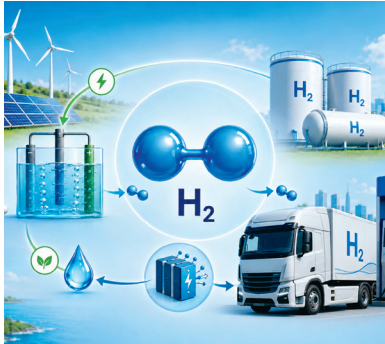
Satsning på vätgas kan ge lokal vattenbrist

Ny teknik. Grön vätgas lyfts ofta fram som en del i klimatomställningen för den tunga fordonssektorn och industrin. Men storskalig produktion kan leda till lokal vattenbrist och resurskonflikter, enligt en ny studie från Chalmers tekniska högskola.

För att tillverka grön vätgas krävs stora mängder vatten och förnybar el. Även om produktionen totalt sett kräver lite vatten jämfört med exempelvis jordbruket, riskerar tillverkningen att hamna i områden där vattentillgången redan är ansträngd.

Forskarna har studerat utvecklingen fram till år 2050. I Sverige bedöms bland annat Sörmland och Roslagen ligga i riskzonen om vätgasen tillverkas lokalt nära industri och transporter.

Slutsatsen är dock inte att skrota vätgasen, utan att det krävs bättre planering och nya lösningar – till exempel återanvändning av avloppsvatten eller avsaltat havsvatten. ●

Vätgas kan leda till vattenbrist, enligt forskare.

Längre pappaledighet minskar risk för depression

Hälsa. Långa arbetspass och oregelbundna arbetstider kan göra det utmanande att få ihop familjelivet. Nu visar en ny studie från bland annat Karolinska institutet att längre föräldraledighet kan vara en viktig skyddsfaktor för pappors psykiska hälsa.

I studien följdes 746 svenska pappor under 18 månader. Resultatet visar att de som tog ut mellan 14 och 40 veckors föräldraledighet hade betydligt lägre risk för depressiva symtom jämfört med dem som var lediga fyra veckor eller mindre.

Forskarna tror att den längre tiden hemma hjälper pappor att känna sig tryggare i föräldrarollen och etablera bra vardagsrutiner, vilket minskar stressen. ●

På väg

Tavlorna fick nytt hem hos Transport i Luleå

Fyra lådor konst hamnade hos avdelning 26 Norrbotten. Verken visar transportarbetares vardag. Nyrestaurerade hänger tavlorna nu på avdelningskontoret i Luleå.

Text och foto Lilly Hallberg

TUNGA LYFT OCH lastpallar, påkörning av en ren på vintrig väg, polisens fordonskontroll med fjällen i bakgrunden, skiftet som börjar – konstnären Tord Pettersson från Malmberget har skildrat chaufförsyrket i bilder i olika tekniker: akryl, krita och tusch. Han arbetade själv som lastbilschaufför under flera årtionden, körde bland annat Prippsbilen för bryggeriet och var anställd hos Alviks Trafik som hade Bilspeditions trafik i Luleå – ”röda och gröna bilar, sedan tog Schenker över” förklarar Tord, som tvingades sluta köra på grund av ett diskbråck.

Bilderna med fordon och hjälpmedel är detaljrika

Transports ombudsman Olov Wiklund i Luleå kände igen ett åkeri i Gällivare där han varit på förhandling.

Tords tavlor

- Konstnären Tord Pettersson är född 1949 och uppvuxen i Malmberget, Gällivare. Han är fortfarande aktiv som konstnär.
- De 20 tavlor som Transports Norrbottens-avdelning låtit restaurera ingick från början i en vandringsutställning 1985, genomförd av ABF Norr Kalix.
- Tavlorna med motiv från transportarbetares vardag finns att se på avdelning 26:s kontor i Luleå och kommer även att hänga på Transportarbetareförbundets 36:e kongress, som inleds den 28 maj 2027 i Örebro.

Innan arbetet börjar: "Kaffe och lite snack om gården. Genomgång av fraktsedlarna på dagens lass som ska lossas, vem som ska ta det släpet och den containern och så vidare."

och visar verkligheten rakt av. Transports ombudsman Olov Wiklund upplever dem som äkta.

- Man känner igen alla moment i en transportarbetares vardag. Det är också roligt att bilderna visar faktiska platser, inte bara är framtagna ur huvudet, säger han.
- Det går att härröra vissa ställen till Gällivare, som ett företag där jag var på förhandling. Titta, här är garaget och gården.

Tavlan hänger nu i Olovs rum på avdelningskontoret i Luleå:

- Vi har fått utnyttja alla våra väggytor.

ATT DE 20 tavlorna hamnade här började med att ABF Kalix var tvungna att dra ned på verksamheten, till stor del till följd av Tidöregeringens politik. Det fanns inte längre utrymme att förvara verken. Därför ringde man från ABF upp fackförbundets Luleåavdelning med undran: "Vi har några tavlor med transportmotiv, vill du ha?"

- Direkt när jag såg dem kände jag att det var en kulturskatt värd att bevara, säger Olov Wiklund.

Avdelningen beslutade att låta restaurera tavlorna som nu åter är inramade. Och hos avdelningen på Kyrkogatan är det öppet för alla intresserade att komma och se utställningen.

Konstverken kommer också att hänga i konfe-

Poliskontroll: "Det är inte alla yrken som har så här direkt med polisen att göra. Men som chaufför kan man bli bötfärdig om man arbetar för fort (över 70 kilometer/timme) eller har andra brister på sin 'maskin'."

renslokalen i Örebro under Transportarbetareförbundets kongress nästa år.

DET VAR ÖVER 40 år sedan Tord Petterssons tavlor visades samlade, då som vandringsutställningen *En transportarbetares vardag – Godstransporter* i ABF Norr Kalix regi. Bland annat fanns verken utställda på stora arbetsplatser, som Scania och Volvo.

Alla verk har en kort beskrivning, som till *Innan arbetet börjar*: "Kaffe och lite snack om gården. Genomgång av fraktsedlarna på dagens lass som ska lossas, vem som ska ta det släpet och den containern osv." Den som minns 1970- och 80-talet känner säkert igen Bilspeditions logga, som den ena – rökan-de! – chauffören har på jackans rygg. Och kommer kanske också ihåg en tid när det var helt okej på arbetsplatser med kalendrar som visade helnakna utvikingstjejer (med lurviga könshårsbuskar).

Avdelning 26 har även fått ta över en hel kartong med utställningsaffischer från mitten av 1980-talet. Och den tavla Olov Wiklund redan hade som tryck på sitt rum tidigare är just tavlan *Ren påkörning*, som visar hur ett av djuren i flocken flyger framför motorhuven på lastbilen från gruvan, de röda ljusen på påhänget är det enda som bryter. Originalen är en

Mitt i prick: "Det gäller att sikta noga när man ska koppla ihop bil och släp. Det är inte som med en husvagn att man kan lyfta draget på plats."

tuschlavering, nu hänger det i avdelningens mötesrum.

- Problem med renar på vägen var en vanlig före-teelse när jag körde och är det fortfarande. Man fick lära sig hur man skulle göra när man kört på, stanna och om det var ett skadat djur sticka en kraftig kniv i nacken och skära av öronen för att skicka till polisen, säger Tord Pettersson.

HAN ÄR FORTFARANDE aktiv som konstnär och bosatt i Gällivare kommun, fast i Koskullskulle. Malmberget där han vuxit upp och tidigare bott är evakuerat och jämnat med marken på grund av rasrisken. Tord har också dokumenterat det gamla gruvsamhället, bland annat i modellform.

Hans och hustruns tidigare hem, ett kulturhus, är dock flyttat till en ny plats tillsammans med ett tiotal äldre hus. På utsidan är det fint, enligt Tord. Invändigt känns det som att de dödat husets själ, bland annat med gipsplattor. Paret hade inrett med mycket färg och pärlspont i taket.

Tord Pettersson är däremot glad att tavlorna från 1980-talets vandringsutställning åter lyfts fram:

- Det är kul att de har hängts upp i stället för att ligga nedpackade i en källare. ●

Semester på vintern och beordrat arbete på röda dagar – vad ger egentligen kollektivavtalet rätt till? Och var är facket? Transports experter svarar.

Illustration MARTIN HEAP

Vad gäller för röda dagar?

? Hej! Jag har veckoschema, 40 timmar. Nu undrar jag vad som gäller om det är en röd dag?

Min arbetsgivare säger att jag ska jobba på röda dagar, men jag har bara jobb sex timmar – måste jag då ta ut min komptid

på två timmar om jag vill gå hem?

Min vanliga arbetsdag är på åtta timmar.

Anders

... När din arbetsgivare säger att du ska jobba en röd dag så beordrar han dig att jobba övertid.

Du skriver att du bara jobbar

sex timmar men din ordinarie arbetstid för den dagen är åtta timmar, då ska du ha lön hela dagen genom orörd månadslön: sex timmar timlön, sex timmar helg-ob, sex timmar premiekompensation och sex timmar övertid.

Du behöver inte ta ut komptid eftersom du redan har grundlönen betald den dagen.

Magnus Larsson,
central ombudsman

Har jag rätt att ta vintersemester?

? Jag har arbetat som tidningsbud i snart 30 år och under den tiden har jag oftast tagit ut min "huvudsemester" på vintern, fyra veckor i slutet av januari–början av februari, och då rest bort.

Jag undrar om jag har rätt att göra det eller om det är något vi kunnat ta ut för att arbetsgivaren gett oss ledigt då och lyckats lösa bemanningen på annat vis?

Det är mycket som känns osäkert nu på jobbet då tidningen vi huvudsakligen delar ut ska komma ut färre dagar i veckan.

Jag jobbar gärna på sommaren, då det är som vackrast i naturen här hemma (och mer lättjobb), har ett rätt stort distrikt.

"Februarisol"

... Tack för ditt brev! Enligt semesterlagen §12 är arbetsgivaren skyldig att erbjuda den anställda fyra veckor sammanhängande semester under månaderna juni, juli och augusti. Man kan komma överens om att förlägga den till annan tid av året.

Jag tror inte att en arbetsgivare är negativ till att lägga ut huvudsemester till annan tid på året, om den inte läggs när det är arbetstoppar.

Kontakta din lokalavdelning för rådgivning (skanna qr-koden för kontaktuppgifter).

Andreas Kindsjö,
central ombudsman

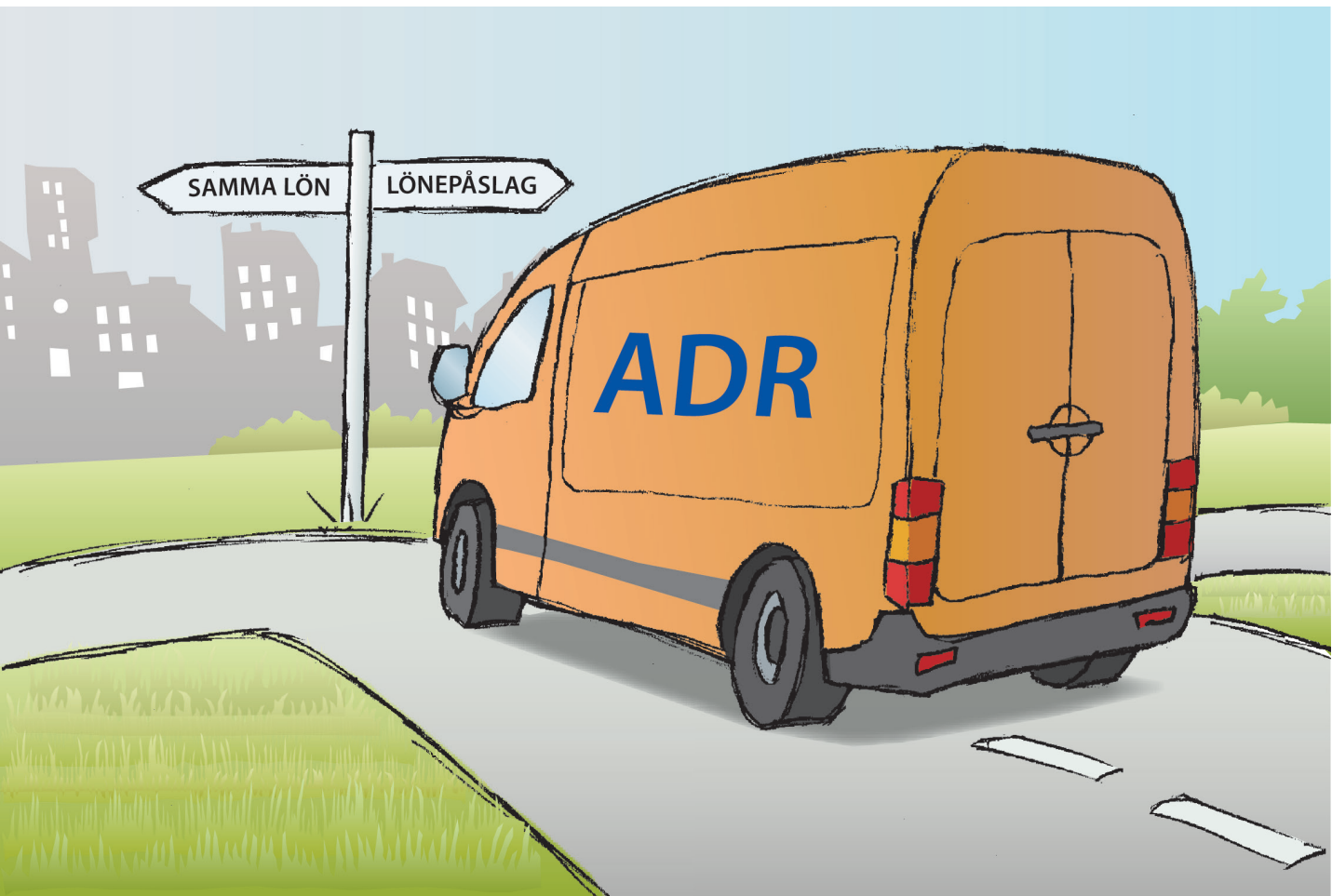

Kan jag kräva högre lön för ADR-behörighet?

? Jag jobbar som budbilschaufför och omfattas av Transportavtalet. Min arbetsgivare kräver att jag har full ADR-behörighet (transport av farligt gods) eftersom vi ibland kör visst styckegods. Jag måste också ha truckkort för att själv kunna hämta gods på lager.

Har jag rätt att kräva högre lön med allt detta ansvar och fler behörigheter?

Johannes

Budbilschauffören Johannes undrar om flera behörigheter och utökat ansvar ger mer i lön enligt avtal.

... Tyvärr har vi inga sådana tillägg i avtalet. Däremot är arbetsgivaren skyldig att se till så du får betald utbildning för den kompetens som är nödvändig för arbetet.

Magnus Larsson,
central ombudsman

Var är facket?

? Hej, kort och kanske dum fråga: Varför syns inte facket mer? Varken i samhället i stort eller på mitt jobb märks facket särskilt mycket.

Alexander A

... Hej och tack för din fråga, den är verkligen varken dum eller ovanlig.

Facket finns och arbetar på många olika sätt, men det är inte alltid så synligt i vardagen.

Vi organiserar arbetsplatser och jobbar kontinuerligt med att företräda medlemmar, driva frågor gentemot arbetsgivare och förbättra villkoren i branschen.

Vi är också aktiva i flera olika digitala kanaler där vi regelbundet publicerar information, nyheter och filmer om vårt arbete och vad vi driver för frågor.

Samtidigt försöker våra lokala avdelningar vara ute på arbetsplatser och

träffa medlemmar så mycket som möjligt. Eftersom det finns många arbetsplatser hinner vi tyvärr inte besöka alla så ofta som vi skulle vilja.

Jag vill därför uppmuntra dig att ta kontakt med din lokala avdelning och be om ett arbetsplatsbesök (skanna qr-koden så hittar du kontaktuppgifter till alla Transports avdelningar).

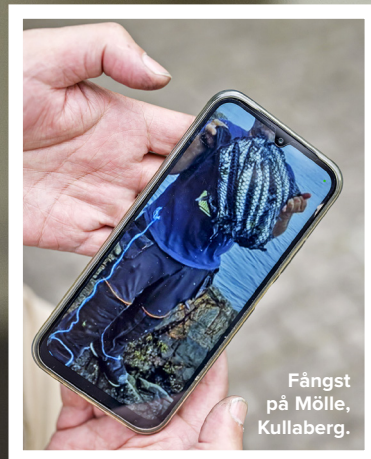
De kommer gärna ut och hälsar på, pratar med er och svarar på frågor.

Ulf Persson,
organisationsansvarig
på Transport

Fråga Transports experter!

Är du medlem i Transport och har frågor om sådant som rör din anställning, facket eller studier? Ring Transport på direkten på 010-4803000. eller logga in på transport.se och chatta med Transports olika experter.

Han får det att nappa

Rättvisa och kommunikation är centralt för Moussa Mourad – årets medlemsvärvare, en utmärkelse han delar med en arbetskamrat på terminalen.

Text **LILLY HALLBERG**

Foto **MATTIAS JOHANSSON**

– **DET VAR LITE TUFFT** i början, men man inser också att det går att hitta lösningar. I dag har vi det bra fast det händer ju alltid saker. Vi är för få skyddsombud, det skulle behövas någon på varje lager här, säger Moussa Mourad.

Han arbetar sedan fyra år på Frode Laursen i Åstorp där logistikföretaget har tre stora lagerbyggnader. Nyligen utsågs han och kollegan Sefer Bajrami, som är Transportombud, till årets medlemsvärvare inom avdelning 14 Helsingborg.

– Vi satsade mycket på Startpunkten, säger Moussa.

Transports grundutbildning (4–8 timmar lång) är öppen även för dem som inte är medlemmar i facket och den är bra, också när det kommer till värvning, framhåller han. Men menar samtidigt att en hel dag riskerar att bli för lång:

– Det är ofta svårt att få folk att komma en vardag.

MOUSSA MOURAD

Bor: Helsingborg.

Familj: Fru, tre vuxna barn.

Arbetar: Frode Laursen logistikcenter i Åstorp.

Fackliga uppdrag: Skyddsombud, ledamot i Helsingborgs avdelningens styrelse och med i avdelningens utbildningskommitté.

Fritid: Fiske!

För Moussa Mourad själv är det en självklarhet att vara med i facket allt sedan han som 15-åring började arbeta, på ett möbelsnickeri i Jönköping.

– Absolut. Jag har nog varit med i nästan alla fack, haha. Kommunal, Handels, Fastighets...

ÄNNU LÄNGRE HAR fiskeintresset varit med.

– Det är sedan jag var barn och var ute med pappa. Vi reste en del, hit till Hel-

singborg och till Landskrona bland annat, säger Moussa.

I uppväxtårens Småland var det vintertid också pimpelfiske, när vattendragen frusit. I dag blir det ofta tillsammans med olika kompisar: Västhamnen i hemstaden, Kattvik på Bjärehalvön eller Mölle.

Moussa Mourad har inte fört det stora intresset vidare till de tre numera utflugna barnen eller till sin fru som dock ofta tillagar fångsten, gärna torsk eller makrill, ”hon är duktig på det!”.

VAD HAN SJÄLV ser som sin styrka som förtroendevald? Moussa tror att många finner det lätt att prata med honom.

– Folk vänder sig ofta till en som skyddsombud och jag har lätt för att kommunicera. Arbetsmiljö och lagar är ju mitt område och jag tycker att det är viktigt att värna våra rättigheter, säger han.

– Många tänker nog ”det händer inte mig”. Men lager tillhör fortfarande de mest olycksdrabbade arbetsplatserna även om utvecklingen går mot ökad säkerhet, till exempel genom truckar med nya funktioner.

Moussa Mourad framhåller kollektivavtalets betydelse i sammanhanget, det som möjliggör ett tryggt arbetsliv. Och önskar ibland att det från politiskt håll var tydligare att värna arbetares intressen. Att facket också har en politisk roll ser han som självklart:

– Vi är en del av samhället. Och vi på golvet har insikter som alla politiker borde se som värdefulla. Jag gillar att det ska vara rättvist. ●

Moussa Mourad är skyddsombud på Frode Laursens terminal och har fått utmärkelsen årets medlemsvärvare i Helsingborgs avdelningen.

1897

Kort om Transport

Transportarbetaren är Svenska Transportarbetareförbundets (Transports) medlems-tidning. Förbundet har omkring 54 500 medlemmar och är ett av 13 LO-förbund.

Om du vill komma i kontakt med Transport, ring 010-480 30 00. Växelns öppettider är måndag–fredag 8.00–16.40. Lunchstängt 11.30–12.30. Utom dag före helgdag, då den stänger klockan 12.00.

Transport har 25 avdelningar, spridda över landet. Avdelning 1 och 2 är rena stuveri-avdelningar som organiserar hamnarbetare. Avdelning 46 är på samma sätt en rikstäckande avdelning för personal inom flyget.

Kort om a-kassan

Transports arbetslöshetskassa har sina lokaler på samma adress som förbundskontoret i Stockholm.

A-kassan når du på telefon 0771-40 30 01, måndag–torsdag 13.00–15.00 och fredag 9.00–11.00.

Mer information om förbundet och a-kassan hittar du på transport.se och transportsakassa.se.

Det här är på gång i din lokalavdelning

Material till nästa nummer lämnas senast den 7 september till christina.ahlund@transportarbetaren.se.

AVDELNING 1 HAMN NORRLAND/ MELLANSVERIGE

Är du sugen på en facklig utbildning?

► Startpunkten: Vi kommer ut till er hamn och kör Startpunkten, som är en grundutbildning där man får lära sig mer om varför facken skapades och vilka rättigheter och skyldigheter du har som medlem.

► Avtalspunkten är en utbildning där vi pratar om vad det står i kollektivavtalet.

Båda utbildningarna är på fyra timmar och vi kan kombinera dessa så att vi kör Startpunkten på förmiddagen och Avtalspunkten på eftermiddagen.

Är ni sugna? Hör av er till Micke Jansson, 010-480 31 10.

AVDELNING 2 HAMN SYD- OCH VÄSTSVERIGE

Pensionärer, se hit! Hej, vi är några seniorer som har startat en pensionärsförening i hamnarbetarnas avdelning 2, sektion 1. Och vi hoppas att det är fler som vill vara med.

Vår målsättning är att träffas för lunch och intressanta föreläsningar vid några tillfällen varje år.

Välkomna att kontakta oss på e-post trpgbgavd2seniorer@gmail.com.

AVDELNING 3 GÖTEBORG

Pensionärssektionen träffas första tisdagen i varje månad kl 11.00 på avdelning 3:s kontor (Fjärde Långgatan 48, våning 8) för att fika och tjöta tillsammans.

Höstens första träff är den 1 september och sedan har vi planerat in träffar till den 6 oktober, 3 november och 1 december.

Välkomna!

AVDELNING 4 ÖSTERGÖTLAND

Nominering av kongressombud till förbundets kongress 2027: Medlem som vill vara ombud ska nomineras på sektionernas medlemsmöten i september.

För tider, se avdelningens sida på transport.se (skanna qr-koden) samt sms som kommer att skickas ut till våra medlemmar.

Studier för medlemmar Startpunkten är en introduktion till din fackförening. Syftet med utbildningen är att ge dig som medlem en grundläggande förståelse för fackföreningens roll på arbetsplatsen och i samhället.

Dina rättigheter och skyldigheter. Försäkringar som ingår i medlemskapet. Samt skyddsombudets roll, skyddsfrågas väg vid en arbetsmiljöfråga.

Kommande Startpunkter (samtliga hålls på avdelningsexpeditionen i Linköping):

► Onsdag den 9 september 09.00–16.00.

► Tisdag den 13 oktober 09.00–16.00.

► Tisdag den 17 november 09.00–16.00.

► Torsdag den 10 december 09.00–16.00.

När du tar ledigt från ditt jobb för fackliga studier får du ett stipendium från avdelningen för dagen.

Vid frågor om utbildningar och anmälningar, ring Joakim Carlsson på 010-480 31 38 eller mejla till joakim.carlsson@transport.se.

AVDELNING 6 VÄRMLAND

Startpunkten Nyfiken på dina rättigheter och hur du kan påverka din arbetsvardag?

Gå Startpunkten – vår grundutbildning som öppnar dörren till alla förbundets kurser.

På bara åtta timmar får du lära dig varför det fackliga löftet är så viktigt, hur Transport fungerar och hur vi tillsammans gör skillnad.

Vi vill ge dig verktygen för att förstå den svenska modellen och varför kollektivavtal är en trygghet för dig.

Nästa tillfälle är tisdag den 29 september och måndag 26 oktober! Läs mer på vår hemsida (skanna qr-koden för att komma dit).

Är du intresserad? Hör av dig till oss på avdelningen på tel 010-480 30 06 eller mejl transport.6@transport.se.

AVDELNING 9 ÖREBRO

Representantskapsmöte den 7 september kl 18.00, digitalt via Teams.

Kallelse med mer information skickas ut till alla ledamöter innan sammanträdet.

Under hösten kommer vi att göra uppsökeri på olika arbetsplatser inför avtalsrörelsen.

Om du har frågor och funderingar angående ditt kollektivavtal så kan du även besöka ett sektionsmöte. Våra sektioner är yrkesuppdelade.

Kallelse till dessa möten brukar skickas ut via mejl och sms, så håll utkik!

AVDELNING 14 HELSINGBORG

Nu börjar sommaren lida mot sitt slut och vi hoppas

att ni har haft en riktigt skön semester!

I september har våra sektioner medlemsmöten enligt följande:

► Sektion 4: Söndag den 6 september kl 10 på avdelningsexpeditionen, Florettgatan 12 i Helsingborg.

► Sektion 5: Torsdag den 17 september kl 18 på avdelningsexpeditionen, Florettgatan 12 i Helsingborg.

► Sektion 7: Lördag den 12 september kl 10 i ABF-lokalen, Järnväggsgatan 34 i Klippan.

Anmäl dig gärna till vår grundutbildning Startpunkten på tel 010-480 30 14 eller mejl studier.14@transport.se.

Utbildningen kommer att hållas på avdelningsexpeditionen, Florettgatan 12 i Helsingborg lördag den 10 oktober kl 10 samt måndag den 16 november kl 17.30.

AVDELNING 16, GOTLAND

Höst- & nomineringsmöte Avdelningen bjuder in till årets höstmöte onsdagen den 23 september.

Vi inleder med att grilla hamburgare och korv från 17.30 sedan börjar mötet cirka 18.15. Då är det även möjligt att nominera ombud till Transports kongress, som kommer gå av stapeln i månadsskiftet maj/juni 2027.

Ombudsvalen görs sedan på budgetmötet onsdagen den 2 december. Välkomna!

Motioner till kongressen Om man som medlem vill lämna motioner till kongressen ska de lämnas till avdelningen senast den 28 november för behandling innan de skickas vidare till förbundet.

LO:s familjedag Söndagen den 30 augusti genomförs årets familjedag vid djurparken i Eskelhem, med gratis

inträde för alla som kan visa att de är medlemmar i ett LO-förbund (det räcker att en i familjen är medlem). LO och förbunden bjuder på hamburgare/korv med mera. Matbiljett(-er) delas ut vid entrén.

Kontakt med avdelningen Ring 010-480 30 16 eller mejla transport.16@transport.se.

AVDELNING 17 SKÖVDE-BORÅS

Den 30 september är nästa representantskapssammanträde. Ledamöter kallas separat.

Under hösten kommer det att diskuteras motioner inför nästa kongress på våra sektioner, så se till att besöka din sektion för att göra din röst hörd! Inbjudan till respektive sektionsmöte sker separat till samtliga medlemmar.

Är du intresserad av att gå en facklig utbildning? Hör av dig till studier.17@transport.se eller kika in under avdelningens hemsida för mer info.

AVDELNING 18 HÅLSINGLAND

Är du nyfiken och intresserad av att lära dig mer om Transport? Kontakta vår studieorganisatör för att boka in en Startpunkt:

► Mikael Humlin: 010-480 33 42 eller mikael.humlin@transport.se.

Avdelningsordförande Jonna Grip når du på tel 010-480 33 43 eller via e-post jonna.grip@transport.se.

Har du frågor om ditt kollektivavtal? Kontakta någon av våra ombudsmän:

► Christina Mattisson: 010-480 33 40 eller christina.mattisson@transport.se.

► Magnus Dawest: 010-

480 32 46 eller magnus.dawest@transport.se.

Har du frågor om arbetsmiljö eller försäkringar? Kontakta vårt regionala skyddsombud:

► Johnny Wiklund: 010-480 33 41 eller johnny.wiklund@transport.se.

Är du ung (under 30) och har funderingar på det här med facket? Kontakta då vår ungdomsansvariga:

► Camilla Gehlin: ung.18@transport.se.

På gång i avdelningen Följ oss på sociala medier. Transportpodden Mellersta Norrland finns på vår hemsida, Podbean, Podcast och Spotify. Facebooksidan når du via qr-koden.

► Hemsida: ► Kalender:

Har du för avsikt att besöka Avdelningskontoret så ring 010-480 30 18 och kolla så det finns någon på plats.

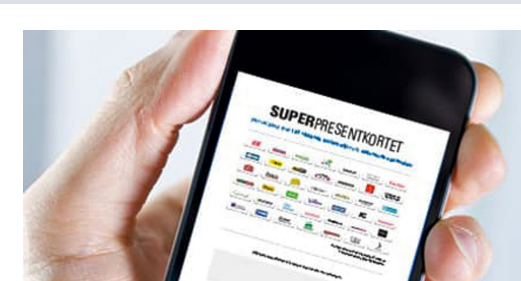
AVDELNING 19 NORRA MÅLARDALEN

Kamrater. Sommaren är slut och livet börjar återgå till det vanliga igen.

Representantskapets höstsammanträde är den 9 september kl 18.00.

Sektionerna bjuder in till medlemsmöte den 22 september kl 18.00. Både sektion 1 och sektion 2 håller sina träffar på Hotel Mälarporten, Ängsgårdsgatan 19 i Västerås.

Avtalsrörelsen är i startgroparna och vi på avdelningen vill ha in förbättringsförslag till era avtal. På sektionernas kommande medlemsmöte kommer vi att prata om just det.

Värva en arbetskamrat – få 200 kronor i presentkort!

Om du värvar en arbetskamrat får du ett Superpresentkort värt 200 kronor! Allt din kollega behöver göra är att ange ditt namn och personnummer i sin medlemsansökan. Har du flera kollegor som vill gå med? Du får ett presentkort för varje medlem du värvar!

Presentkortet skickas ut då den nya medlemmens första betalning är registrerad.

För alla som är nyfikna på vad facket är har vi vår utbildningsdag, där vi under en hel dag får en introduktion i både organisation och avtal. Ett enkelt sätt att lära sig om vad facket är och hur ett kollektivavtal fungerar.

Om du är intresserad, hör av dig till vår studieorganisatör på mejl andreas.kedborn@transport.se för mer information.

Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller Transportombud? Är du nyfiken och vill ha tips och råd? Ring till avdelningen på 010-480 30 19 eller mejla till transport.19@transport.se så berättar vi mer!

AVDELNING 20 NORRA SMÅLAND

Hej! Hoppas att ni har haft en bra semester och fått tid för en välbehövlig återhämtning. Nu börjar allt rulla

i gång så här kommer lite av det som händer under hösten.

Representantskapsmötet i september är inställt!

Startpunkten är en facklig introduktion för dig som är nyfiken om vad facket är och vill lära dig mer. Utbildningen är för både medlemmar och icke-medlemmar.

► Vill du öka dina kunskaper i fackliga frågor?

► Hur tillvaratar du dina rättigheter gentemot din arbetsgivare?

► Kan du själv vara med och påverka och förändra?

Låter det spännande finns nu nya datum som kanske passar. Anmäl dig till studier.20@transport.se.

Vi kommer även att kunna erbjuda Startpunkten på engelska. Datumen är inte bestämda ännu, men gör en allmän intresseanmälan om du vill gå.

Kolla gärna på hemsidan (skanna qr-koden) där det finns datum utsatt för både motionsskrivarkvällar och nya datum för Startpunkten.

Den 13 september är det val i Sverige. Vet du inte vad du ska rösta på så läs mer på transport.se för att se vad Svenska Transportarbetareförbundet vill. Men glöm inte att gå och rösta! Demokrati är inget vi ska ta för givet!

AVDELNING 25 HALMSTAD

Hej kamrater! Avtalsrörelsen närmar sig! Vi behöver få in era förslag på förändringar i kollektivavtalen, så att de kan lyftas vidare inför kommande avtalsråd. Skicka in dina idéer till avdelningen (skanna qr-koden för kontaktuppgifter).

Redan nu ska du boka in ditt sektionsmöte.

► Varberg/Falkenberg-sektionen: 1 september.

► Halmstadsektionen: 2 september.

► Ljungbysektionen: 8 september.

► Gislavedsektionen: 15 september.

Representantskapet är den 24 september, kallelsen skickas till ombuden.

Under vecka 37 planerar vi arbetsplatsbesök. Hör av dig om du vill att vi kommer till just din arbetsplats!

Vi vill också att fler engagerar sig och påverkar på jobbet. Kanske är det din tur att ta nästa steg? Just nu söker vi dig som vill ta ett fackligt uppdrag som:

► Transportombud
► Skyddsombud
...eller något annat uppdrag som passar dig

Ditt engagemang gör skillnad – för kollegorna, arbetsplatsen och hela förbundet. Och kom ihåg: du står aldrig ensam i ditt uppdrag.

Har du fått sms eller mejl från Transport nyligen, eller saknar du utskick? Logga in på *Mina sidor* på transport.se och se till att dina kontakt- och anställningsuppgifter är uppdaterade.

Som medlem i Transport har du dessutom tillgång till ett brett utbud av utbildningar. Vi erbjuder kurser på alla nivåer – både för dig som vill lära dig mer om facket och för dig som redan har ett uppdrag. Vissa utbildningar hålls lokalt på avdelningen, andra som internet.

Avdelningsstyrelsen

**AVDELNING 26
NORRBOTTEN**
**Medlemsmöten
i sektionerna vecka 37**

- Tisdag den 8 september*
- Luleå: Avdelningsexpeditionen, Kyrkogatan 2.
 - Älvsbyn: ABF, Storgatan 25.
- Onsdag den 9 september*
- Gällivare: ABF, Föreningsgatan 1.
 - Kiruna: ABF, Campingvägen 1D.

► Piteå: ABF, Kyrkbrogatan 10C. **Obs! samma tid som övriga möten: 18.00.**

- Torsdag den 10 september*
- Överkalix: Folkets hus, Bulansgatan 2.
 - Pajala: Folkets hus, Fridhemsgatan 1A.

Utdrag ur dagordningen: Nominering av kongressombud till kongressen 2027 och information om kommande avtalsrörelse.

Alla möten börjar kl 18.00. Vi bjuder på fika. Det finns även möjlighet att delta digitalt. Välkomna!

**AVDELNING 32
MELLERSTA NORRLAND**
Hej kamrater! Sommaren börjar lida mot sitt slut och vi

hoppas ni har haft en skön sommar med härliga semesterdagar!

Avdelningens representantskap har sitt höstmöte den 2 september. Kallelse till detta har skickats ut till berörda. Medlemsmöten med sektioner är planerade under hösten och inbjudningar kommer att skickas ut.

Har du funderingar på att skriva en motion till Transports kongress 2027? Avdelningen kommer att erbjuda möjlighet till deltagande vid motionsskrivarträffar där vi erbjuder stöd och hjälp med att skriva motioner. Datum skickas ut via e-post och sociala medier. Det går också att kontakta oss för mer info.

Lastbilsträff Avdelningen kommer som vanligt att vara på plats vid lastbilsträffen i Ramsele den 11–12 september. Kom gärna förbi vårt tält med frågor eller för att hälsa.

Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller Transportombud? Är du nyfiken och vill ha tips och råd? Vi söker fler förtroendevalda på arbetsplatserna. Kanske vill ni att vi kommer och besöker er arbetsplats. Kontakta oss så kan vi planera in ett besök tillsammans. Ring på 010-480 30 32 eller mejla till transport.32@transport.se.

Är du nyfiken på att lära dig mer om Transport och vad ditt medlemskap innebär?

► Startpunkten är Transports introduktionskurs. På Startpunkten går vi bland annat igenom arbetarhistoria, varför facket finns, vad en fackförening är, hur det funkar med kollektivavtal, Transports organisation och arbetsmiljö.

► Avtalspunkten är en övergripande och snabb kurs på cirka fyra timmar där man får grundläggande kunskap om respektive avtal och vilka rättigheter och skyldigheter man har.

Kontakta avdelningens studieorganisatör Lars Eriksson för mer information och för att boka in dig på någon av våra utbildningar. Ring 010-480 34 72 eller mejla lars.eriksson@transport.se.

Vi vill påminna alla om att logga in på *Mina sidor* på

transport.se och kontrollera sina uppgifter samt att uppdatera vid behov då detta är vår snabbaste kontaktväg till våra medlemmar.

Lyssna gärna på vår podd, *Transportpodden Mellersta Norrland* hittar du på Podbean och Spotify!

**AVDELNING 51
SYDÖSTRA SVERIGE**

Sommarhälsning – nu är vi tillbaka! Hoppas att ni har haft en riktigt fin sommar med möjlighet till vila, återhämtning och tid med nära och kära.

Avtalsrörelse 2026 – många nya avtal
Anmäl dig till kommande medlemsmöte. Där får du information om vad som är aktuellt för ditt avtal. Vi behöver också din hjälp med vad som bör prioriteras vid förhandlingarna till kommande avtal.

Som medlem har du möjlighet att komma med idéer på aktiviteter under 2027, samtidigt som du får veta mer om vilka möjligheter du har genom medlemskapet. En inbjudan kommer att skickas till registrerad mejladress. Glöm inte att anmäla dig!

Planerade medlemsmöten:

- Sektion 1 Nordöstra Skåne: Den 8 september på lokalkontoret i Kristianstad.
- Sektion 2 Blekinge: Den 10 september.
- Sektion 3 Kronoberg: Den 20 september i ABF:s lokal på Arabygatan 80.
- Sektion 4 Kalmar: Den 20 september.

Anmälan görs till transport.51@transport.se eller 010-480 30 51. Mer info kommer på vår hemsida (skanna qr-koden för att komma dit).

Representantskapet har sammanträde den 26 september. Kallelsen skickas via mejl till ledamöterna, styrelsen och revisorerna.

Studier
► Startpunkten – en facklig grundutbildning där du lär dig

mer om varför facken skapades och vilka rättigheter och skyldigheter du som medlem har. Skanna qr-koden för mer information och för att anmäla dig.

► Avtalspunkten är en utbildning där vi pratar om vad det står i kollektivavtalet. Tillsammans med en ombudsman går deltagarna igenom avtalet. Planering sker löpande, vill du veta mer kontakta avdelningen. Eller skanna qr-koden för att göra en intresseanmälan.

Har vi rätt uppgifter? Det är viktigt att du som medlem har korrekta anställningsuppgifter och kontaktuppgifter registrerade på din medlemsida. Händer det något på din arbetsplats behöver vi snabbt kunna kontakta dig. Vi behöver mobilnummer och mejladress till alla våra medlemmar, för vi kommunicerar i första hand via mejl.

Gå in på *Mina sidor* på transport.se och kontrollera att dina uppgifter stämmer. På hemsidan hittar du också uppdaterad information om ditt avtal.

Ta gärna kontakt med avdelningen om du har frågor som berör din arbetsplats, medlemskapet eller om du har andra funderingar.

Är du pensionär och intresserad av att träffa gamla transportare så är du välkommen att kontakta Kenneth Ingemansson i Karlskrona på tel 070-302 56 61.

Våra kontaktuppgifter
► Växel: 010-480 30 51
► E-post: transport.51@transport.se

► Hemsida: ► Facebook:

**AVDELNING 55
BOHUSLÄN/DALSLAND**
Nästa medlemsmöte hålls den 22 september kl 18.30 på Kurödsvägen 9 i Udde-

valla eller via Teams. Kontakta daniel.hilmer@transport.se för länk.

Representantskapet håller möte den 29 september kl 18.30. Mötet hålls via Teams. Kallelse skickas till alla ledamöter.

Nästa Startpunktsutbildning hålls den 3 september på Kurödsvägen 9 i Uddevalla.

Avdelningen deltar vid Bondens & skogens dag på Backamo lägerplats i Ljungkile den 5–6 september.

Är det något annat du funderar på vad gäller jobbet så slå oss en signal på 010-480 30 55 eller skicka ett mejl till transport.55@transport.se.

AVDELNING 88 DALARNA

Avdelningsordförande
Linus är nu tillbaka helt i tjänst efter en tids utbildning.

Rösta 13 september! Vi uppmanar alla våra medlemmar att rösta i valet till riksdag, region och kommun den 13 september! Det är viktigt för att vår demokrati ska fungera.

Vet du inte vilket parti eller vem du ska rösta på? Kolla in LO:s hemsida (skanna qr-koden) där de samlar våra fackliga kandidater till de olika valen. På sidan kan du filtrera fram den ort du bor på och få fram kandidater i ditt närområde.

Representantskapsmötet äger rum lördag 19 september. Kallelse har gått ut till berörda ledamöter. Vill du besöka ett representantskap? Meddela oss på avdelningen.

Lyssning? Har du någon stund över eller kanske tid i hytten under din rast? Kolla gärna in våra avdelningsidor för tips på film, podd eller bokläsning. Vi har samlat lite tips på poddar om arbetsmiljö, fackliga studier och dokumentärer.

Vi söker fler förtroendevalda ute på arbetsplatserna. Både skyddsombud och Transportombud. Vi ser

gärna minst en av varje på varenda arbetsplats! Kontakta avdelningen på transport.88@transport.se för mer information.

Vår introduktionsutbildning heter Startpunkten. Vi ser gärna att alla medlemmar går den. Startpunkten hålls följande datum:

- 27 september kl 13.00–17.00 i Borlänge.
- 29 november kl 13.00–17.00 i Borlänge.

Under hösten kommer vi att planera in flera utbildningar i kollektivavtalen. Inbjudan går ut på mejl och kursdatum dyker upp på hemsidan. Är du intresserad av fackliga utbildningar? Kontakta studieorganisationen på studier.88@transport.se.

Så här kontaktar du oss
Mejla transport.88@transport.se eller ring direkt till avdelningen på tel 010-80 30 88.

Obs! Vi har flyttat och befinner oss nu på Målaregatan 14B i Borlänge. Förboka gärna besök eftersom vi ofta är ute på arbetsplatser.

Hyr lägenheten i Lindvallen
Vill du komma undan en stund? Vår lägenhet i Lindvallen har sex bäddar och är fullt utrustad. Mer information, och bilder, finns på hemsidan (skanna qr-koden). På våra sociala medier kan du se en film från lägenheten och området runt omkring.

För att boka: Ring avdelningen på tel 010-480 30 88.

Sociala medier
► Facebook: TransportAVD-88Dalarna

► Instagram: TransportAvd-88Dalarna

► Tiktok: Transportavd88

► Hemsidan: Skanna qr-koden.

Tommy Wreeth

Jag är stolt över Transport

Sommaren och semestertiden har tagit slut för de flesta. För egen del har jag hunnit med fyra veckors ledighet med väldigt mycket lugn och ro med tid för vila inför en sannolikt intensiv höst och vinter.

VI STÅR NÄRMAST inför en valspurt, sedan valet. Där uppmanar jag er alla att använda er röst och använd den klokt. Att inte rösta är att kasta bort sin demokratiska rättighet. Vad du röstar på är givetvis ditt eget val.

Personligen röstar jag för en röd regering som inte ska gå vilse i dåliga kompromisser med mittenpartierna. Det som skedde 2018 får inte ske igen.

OM DU VILL veta vilka frågor som Transport ser som de viktigaste för våra branscher och medlemmar kan du gå in på förbundets hemsida (skanna qr-koden).

Efter valet rullar våra avtalsråd i gång inför avtalsrörelsen 2027. Då ska vi tillsammans ta fram våra krav till avtalsrörelsen och avtalsförhandlingarna.

TILL SIST KAN jag bara beklaga att IF Metall inte lyckades få till ett kollektivavtal med Tesla. Jag respekterar och förstår situationen – utan strejkande finns ingen strejk – men det är ett misslyckande att inte nå i mål. Å andra sidan är jag stolt över Transport som visade solidaritet hela vägen. Tack till dig som hjälpt till genom våra sympatiåtgärder. Oss transportare kan man alltid lita på!

Nu behöver LO utvärdera Teslakonflikten och undersöka vad som kan göras annorlunda och bättre nästa gång en liknande situation uppstår. ●

Tommy Wreeth är Transports förbundsordförande.

PLATTFORMARNA TAR MAKTEN – INTE ANSVARET

Läs Transports rapport
*Arbetsgivarmålvakterna och
det svenska plattformsarbetet*

Scanna för att läsa rapporten!

